

# DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Górńska 22 w Inowrocławiu, ul. Toruńska 1 w Gdyni, Starowiejska 19.



Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie, 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.01 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicą 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 3316, 3326, Administracja 3315 — Oddział w Bydgoszczy 1299.

Założyciel Jan Teska.

Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 48. P.

BYDGOSZCZ, środa dnia 27 lutego 1935 r.

Rok XXIX.

## Przed przywróceniem tronu Habsburgów.

Wizyta kanclerza Schuschnigga w Paryżu.

Paryż, w lutym.

Kanclerz Austrii Schuschnigg i minister spraw zagranicznych małej alpejskiej republiki Berger-Waldenegg przybyli do Paryżu w charakterze oficjalnych przedstawicieli rządu austriackiego. Po dwudniowym pobycie w stolicy Francji, udają się do Londynu. Do podróży obu ministrów przywiązuje się zarówno w Paryżu, jak i nad Tamizą wielką wagę. Po plebiscycie w Zagłębiu Saary ofensywa niemiecka poszła na Wschód, kierując się w stronę Klajpedy i Austrii. Nad Dunajem stosuje propaganda hitlerowska te same metody, za pomocą których opanowano Gdańsk. Nic więc dziwnego, że rząd austriacki, broniąc niepodległości swej ojczyzny szuka pomocy u mocarstw zachodnich, które ze względu na własne interesy sprzeciwiają się również wzrostowi potęgi Niemiec w Środkowej Europie. Z tego samego powodu francuska podróż kanclerza i ministra spraw zagranicznych Austrii zrobiła takie złe wrażenie w Berlinie. Zwłaszcza zapowiedź pobytu Schuschnigga w Anglii, dokąd kanclerz austriacki udaje się na specjalne zaproszenie Foreign Office — wywołała w Niemczech szczególnie niezadowolenie; okazało się bowiem, wbrew nadziejom berlińskim, że Anglia bardzo żywo interesuje się kwestją niepodległości Austrii. W okresie dyskusji nad projektem londyńskim i wysiłków dyplomacji Trzeciej Rzeszy, aby wytargować dla Niemiec możliwość swobodnej akcji na Wschodzie — osobiste zetknięcie się kierowników rządu austriackiego z ministrami Francji i W. Brytanji, jest Berlinowi ogromnie nie na rękę. Zwłaszcza że te rozmowy dotyczą zarówno gwarancji paktu rzymskiego przez Anglię, jak również zgody mocarstw zachodnich na projekty, lansowane w Austrii, a mające na celu powstrzymanie naporu fałszywej hitlerowskiej i trwałe zabezpieczenie niepodległości austriackiej.

W pierwszym rzędzie chodzi tu o wybadanie poglądów Francji i Anglii na zmianę ustroju Austrii, to jest zamianę systemu rządów republikańskich na monarchistyczny. Akcja za powrotem Habsburgów do Wiednia zyskuje w austriackich krajach związkowych coraz bardziej na popularności. Za monarchją oświadczają się przedewszystkiem stan włościański, tudzież wierna, dawnym tradycjom inteligencja. W niektórych prowincjach, jak na przykład w Tyrolu, ruch ten jest niemal żywiołowy. Również przybiera on na sile w samej stolicy — w Wiedniu. Ludzie są zmęczeni i walkami politycznymi i agitacją nazich i nędzą. Powrót Habsburgów łączy społeczeństwo ze wspomnieniami przedwojennego spokoju i dobrobytu. Rosnące wpływy Niemiec przed wojną doprowadziły do katastrofy, do ruiny. Austrija chce żyć — a przedewszystkiem żyć w spokoju. „Leben und leben lassen“. Przyłączenie do Niemiec doprowadziłoby wcześniej czy później do nowej, wielkiej awantury. Powrót Habsburgów może zabezpieczyć niezależność Austrii, a jednocześnie być tamą dla prądów hitlerowskich.

W austriackim ruchu monarchistycznym odróżniamy dwa kierunki. Jeden, reprezentuje pułkownik Wolf, który dą-

## Uroczyste otwarcie instytutu polsko-niemieckiego w Berlinie i raut w ambasadzie polskiej.

Berlin, 26. 2. (PAT.) W przepelnionej sali marmurowej palacu Zoo, mieszczącej 3.000 osób i ozdobionej flagami polskimi i sztandarami trzeciej Rzeszy odbyło się wieczorem uroczyste otwarcie polsko-niemieckiego instytutu przy Lesing Hochschule w Berlinie.

Uroczystość zaszczylił swoją obecnością ambasador Lipski, członkowie ambasady, konsul generalny Staniewicz oraz przedstawiciel rządu niemieckiego, premier pruski Goering, minister Goebels i min. Seldte. Kanclerza reprezentował podsekretarz stanu urzędu kanclerskiego dr. Lammers. Uroczystość rozpoczęła się przemówieniem rektora politechniki w Charlottenburgu von Ar-

nima, który jest jednocześnie kierownikiem wszechnicy Lessinga. Po nim zabral głos ambasador Lipski. Po przemówieniu ambasadora Lipskiego znany pianista niemiecki Konrad Hansen odegrał utwory Chopina. Po nim witany entuzjastycznymi oklaskami wystąpił Kiepara.

Po uroczystości otwarcia odbył się w ambasadzie polskiej raut, wydany na 300 osób, z czego 100 osób stanowili członkowie przedstawiciele prasy niemieckiej i zagranicznej. Obecni byli poza tym wybitni reprezentanci świata naukowego, literackiego, artystycznego i politycznego.

czył ambasador podziękowaniem za przybycie premierowi Goeringowi i ministrom Goebelsowi i Seldtemu.

Prof. Arnim w przemówieniu swoim podkreślił, że naród polski w ciągu 130 lat niewoli umiał zachować swoją krew i język. Wspólne przeżycia tragiczne okazały się silniejsze od wszelkiego nacisku. Mówca zaznaczył, że Niemcy wyrażają cały swój podziw dla walki i sił żywotnych Polaków.

Naród niemiecki ma największe zrozumienie dla czynów wodzów i żołnierzy polskich począwszy od Batorego i Sobieskiego aż do postaci dnia dzisiejszego. Walki bohaterów polskich jak Kościuszki, Dąbrowskiego i Poniatowskiego opiewa literatura niemiecka. Całe nowe Niemcy z podziwem spoglądają na kierownika państwa i żołnierza polskiego marsz. Piłsudskiego. Z wielkim uznaniem i uwagą śledzą Niemcy rozwój wspaniałej armii polskiej.

Wkońcu prof. Arnim wyraził ambasadorowi Lipskiemu podziękowanie za poparcie czynem i radą dążeń do stworzenia instytutu.

### B. naczelnik wydziału bezpieczeństwa województwa pomorskiego powołany do M. S. W.

Warszawa, 26. 2. (tel. wł.). Dotychczasowy szef wydziału bezpieczeństwa w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych inż. Kucharz opuścił swe stanowisko i ma być mianowany wicewojewodą w jednym z południowych województw.

Stanowisko po inż. Kucharzskim obejmie dotychczasowy naczelnik wydziału bezpieczeństwa na miasto Warszawę Lepkowski, b. naczelnik wydziału bezpieczeństwa w Urzędzie Wojewódzkim w Toruniu.

### Odbudowa dróg za pomocą obcego kapitału.

Samochody mają być tańsze.

Warszawa, 26. 2. (tel. wł.). Po podpisaniu polsko-angielskiego traktatu handlowego ma się ukazać rozporządzenie rządu, które otworzy nowy okres w dziedzinie motoryzacji i to przez obniżki cła na samochody o 75 procent.

Zagraniczne fabryki samochodów mają otrzymać koncesję na urządzenie w Polsce montowni samochodów, o ile zakupią odpowiednią ilość bonów inwestycyjnych celem umożliwienia dalszej rozbudowy naszej sieci drogowej.

### Feliks Nowowiejski laureatem nagrody muzycznej.

Warszawa, 26. 2. (tel. wł.). Sąd konkursowy przedstawił ministrowi Jędrzejewiczowi wniosek o przyznanie nagrody muzycznej na rok 1935 Feliksowi Nowowiejskiemu. Minister zatwierdził nagrodę. Nagroda wynosi 7 tysięcy złotych.

Poza laureatem brane były w rachubę kandydatury: St. Kazury, Walek-Walewskiego, Emila Młynarskiego i R. Pallestra.

## Przemówienie ambasadora Lipskiego i rektora Arnima.

Ambasador Lipski w swoim przemówieniu wyraził na wstępie podziękowanie wszystkim tym, którzy doprowadzili do powstania instytutu. Podkreśliwszy żywe ongiś stosunki polsko-niemieckie, ambasador zaznaczył, iż w dziedzinie wzajemnego poznania się pozostało jeszcze wiele do odrobienia. Następnie mówca przedstawił program instytutu,

oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w tematach Polskę nowoczesną. Badania nad odbudową naszego państwa dadzą niejeden nowy rozumienie i usuną niejeden przesąd. Mowę swoją zakończył, oświadczając, iż chodzi o prowadzenie badań zapomocą dokumentów bądź odczytów przedstawicieli polskiego świata duchowego i o wzajemne stosunki. Przyszłe odczyty uwzględnią będą również w

tion” jest podstawą paktu. Ostrze jej kieruje się oczywiście przeciwko Niemcom — ale na tej podstawie można przeprowadzić najzupełniej legalnie zmianę ustroju w Austrii.

**Jak wobec tych planów zachowuje się rząd austriackiej republiki?** Przychylnie. Kanclerz Schuschnigg uważa, zresztą całkiem słusznie, że przywrócenie monarchii nad Dunajem byłoby położeniem końca wszystkim intrygom nazich. Koła katolickie, na których się kanclerz pragnie oprzeć oświadczają się za monarchją. Tak samo wojsko. Dnia 15 lutego, w czasie manifestacji Frontu Patrijotycznego ks. Starhemberg, jeden z najwplywowszych dzisiaj polityków austriackich, tak określał stosunek rządu do ruchu monarchistycznego:

**„Przez długie wieki Habsburgowie pracowali dla chwały Austrii. Silnie wzrastająca popularność dawnej dynastji jest dowodem budzenia się ducha narodowego i poczucia odrębności naszej ojczyzny. Nie widzę powodów, dla których mielibyśmy zwalczać dążenie przychylne dla dynastji Habsburskiej. Chcemy tylko, aby ruch ten utrzymał się w ramach prawa, aby nie przysporzył rządowi żadnych kłopotów zarówno wewnętrznych, jak i zagranicznych. Nazwisko Habsburgów nie powinno być środkiem reklamy politycznej.”**

Innymi słowy, rząd austriacki wyznaje również zasadę, że „z Habsburgów tronem złączon — jest na wieki Austrii los”, tylko urzeczywistnienie tych projektów chce utrzymać w ramach prawnych. Dlatego też sonduje się zarówno w Paryżu, jak i w Londynie opinie wielkich mocarstw.

Nie jest ona niekorzystna dla ewentualnej zmiany ustroju w Austrii. Pomysł przywrócenia monarchji w Wiedniu zajmował swego czasu bardzo żywo Włochy — i w Rzymie nie będą z pewnością wysuwali żadnych trudności. W królewskiej i tradycyjnej Anglii dynastja Habsburgów cieszyła się sympatją; po zabójstwie Dollfussa uważano nawet przywrócenie monarchji w Austrii za konieczność polityczną.

**Największą rezerwę zachowywała wobec tych planów Francja.** Grały tu poważną rolę zarówno względy polityki wewnętrznej, jako też stosunki z Małą Ententą, która do projektów restauracji monarchji Habsburgów nad Środkowym Dunajem odnosiła się zdecydowanie wrogo. Dzisiaj jednak zapatrywania Francji na możliwość zmiany ustroju w Austrii uległy bardzo poważnym zmianom. W Paryżu zdają sobie bardzo dobrze sprawę, że stosunki w Europie Centralnej układają się w ten sposób, że zagadnienie republikańskiego czy monarchistycznego ustroju Austrii jest mimo wszystko problemem drugorzędnym. **Chodzi o to, aby wogóle Austrija istniała, aby utrzymać i zabezpieczyć jej niepodległość.** Wszystkie środki, które do tego celu mogą prowadzić — trzeba wziąć pod najbaczniejszą uwagę. Protestami socjalistów niema się co przejmować, zwłaszcza gdy po plebiscycie w Saarze się okazało, iż kombinacja drugiej i trzeciej międzynarodówki nie ma najmniejszych szans na przeciwstawianie się hitleryzmowi. **„Socjalizm austriacki — mówi się w kołach paryskich — zlikwidowałby się w ten sam sposób, jak socjalizm w Zagłębiu Saary, gdzie jeszcze trzy lata temu 45% ludności oświadczało się za „Czerwonym Frontem” — a 13 stycznia 1935 łączna cyfra głosów opozycji nie dosięgała 10%.”** Jeżeli monarchja w Austrii ma poważne szanse zabezpieczenia odrębności tego kraju — nie będzie się stawiało w Paryżu specjalnych przeszkód.

Grają tu również poważną rolę inne względy. Matka młodego pretendenta do tronu, arcyksiężniczka Ottona, b. cesarzowa Zyta, pochodzi z narodowej dynastji francuskiej, z Bourbonów. **Sympatje byłej cesarzowej do Francji znane są choćby z okresu Wielkiej Wojny.** Dzieci wychowywała w Belgji, arcyk. Otto zna o wiele lepiej język francuski, aniżeli niemiecki. Monarchiści francuscy walczą wprawdzie z Trzecią Republiką — ale to bynajmniej nie przeszkadzało, że oddali tej republice ogromne usługi w przełomowych chwilach wojny. I naodwrot, gdy aktualną była kwestja obsadzenia tronu polskiego i Lloyd George wspominał o dynastji angielskiej — zagorzały radykał Caillaux zachnął się i

# Wizyta Schuschnigga w Londynie jest zbytecznym kłopotem.

**Paryż, 26. 2. (PAT.)** Po wysłuchaniu nabożeństwa kanclerz Schuschnigg i minister Berger-Waldenegg udali się wczoraj w towarzystwie premiera Flandina i ministra Lavalą na dworzec Północny. Samochody ministrów były strzeżone przez agentów policyjnych na motocyklach. Na dworcu wzmocniona była również służba policyjna. Udających się do Londynu austriackich mężów stanu, prócz premiera Flandina, min. Lavalą i min. spraw wewn. Regniera żegnał także radca ambasady angielskiej Campbell.

**Londyn, 26. 2. (PAT.)** Wczoraj po południu przybyli do Londynu kanclerz Schuschnigg i minister Berger-Waldenegg, oczekiwani na dworcu Victoria przez sir Johna Simona i ambasadora francuskiego. Policja obstawiła cały dworzec i przepuszczała nań jedynie za specjalnymi przepustkami i w obawie przed zapowiedzianymi demonstracjami komunistów i socjalistów. W Hyde Parku odbył się po południu specjalny wiec protestacyjny przeciw przyjazdowi kanclerza austriackiego, zwolany przez organizacje lewicowe. Po wiecu ufor-

mowano pochód, który skierował się ku dworcowi Victoria. Demonstranci w liczbie około 3 tys. przybyli jednak na dworzec za późno, w 15 minut po przybyciu pociągu, którego przyjazd uległ umyślnie przyspieszeniu. Gdy demonstranci zjawili się przed dworcem Victoria, goście austriaccy odjechali do hotelu.

Naogół ministrowie austriaccy nie znajdują w Londynie gruntu bardzo przychylnego. Frakcja parlamentarna Labour Party in corpore z leaderem opozycji Lansburym na czele wystosowała do kanclerza Schuschnigga memoriał, który został mu dziś wieczorem doręczony, a w którym wszyscy posłowie Labour Party domagają się zwolnienia 21 członków Schutzbundu, którzy zostali postawieni przed sąd. Również w parlamencie będą na ten temat jutro i pojutrze interpelacje. W prasie widoczna jest także wyraźna wstrzeźliwość, a w kołach rządowych nie ukrywają, że wizyta ta jest właściwie zbytecznym kłopotem. W każdym razie większego znaczenia politycznego do wizyty tej nie przywiązują.

## Simon pojedzie do Berlina za zgodą Francji i Włoch.

**Londyn, 26. 2. (PAT.)** Odpowiadając w izbie gmin sir John Simon oświadczył, że po otrzymaniu propozycji niemieckich w sprawie przeprowadzenia wymiany poglądów z Niemcami rząd W. Brytanji starał się dowiedzieć czy przedmiotem tych rozmów ma być sprawa przyspieszenia narad co do wszystkich punktów deklaracji angielsko-francuskiej. Odpowiedź rządu niemieckiego była twierdząca i zawierała zaproszenie ministra spraw zagranicznych Anglii do Berlina. Rząd W. Brytanji uważa ten projekt za pożyteczny, dlatego też min. Simon ma zamiar w niedalekiej przyszłości udać się do Berlina. Termin podróży nie jest jeszcze o-

kreślony. Rządy Francji i Włoch aprobują projekt.

Na pytanie czy podróż ta będzie przedłużona do Warszawy i Moskwy, sir John Simon odpowiedział, że sprawa ta jest przedmiotem badań.

## Moskwa, Warszawa i Praga — dalszemi etapami podróży.

**Londyn, 26. 2. (PAT.)** „Daily Telegraph” oczekuje, że dzisiaj zapadną ważne decyzje rządu brytyjskiego w związku z zamierzoną wizytą Simona w Berlinie, Warszawie i Moskwie.

„Daily Telegraph” zaznacza, że rząd brytyjski przedłożył w Paryżu szereg

propozycji związanych ze specjalnymi sprawami, wysuniętymi przez Niemcy i Moskwę co do formy systemu bezpieczeństwa na wschodzie Europy. Propozycje te są obecnie rozważane na Quai d'Orsay.

Dziennik przypuszcza, że wobec konieczności zredukowania nieobecności ministrów brytyjskich w Londynie do minimum odbędą oni podróż aeroplanem, co jednak zajmie 10 dni.

**Londyn, 26. 2.** Dyplomatyczny korespondent „Daily Mail” donosi, że przygotowania do berlińskiej podróży ministra Simona są już na ukończeniu. Oczekuje się, że rząd sowiecki w ciągu bieżącego tygodnia prześle Simonowi zaproszenie, by z Berlina pojechał dalej do Moskwy. Sprawą tą zajmowali się ministrowie brytyjscy już bardzo żywo. Jak się zdaje, Simon pragnie gorąco odbyć podróż okrężną, nie tylko do Berlina i Moskwy, ale także do Warszawy i Pragi. Jednakże ministrowie, którzy znają nastawienie konserwatystów w izbie gmin, obawiają się, że wizyta w Moskwie zrobi złe wrażenie. Ostateczna decyzja w tej sprawie zapadnie pewno na posiedzeniu gabinetu w przyszłą środę.

## Simon chce pogodzić Polskę z Litwą.

**Paryż, 26. 2.** Nieoczekiwane posiedzenie brytyjskiej rady gabinetu, w którego wyniku sir John Simon odbył wczoraj w południe dłuższą konferencję z królem, komentowane jest w paryskich kołach dyplomatycznych w związku z bliską podróżą angielskiego sekretarza stanu ministerstwa spraw zagr. do Berlina, Warszawy i Pragi, a prawdopodobnie i do Moskwy.

Ze strony dobrze poinformowanej slyszeliśmy dzisiaj opinie, że w razie zdecydowania podróży sir Johna Simona do Warszawy, jednym z głównych tematów, jakie poruszy on w rozmowie z przedstawicielami rządu polskiego, będą sprawy stosunku Polski do państw bałtyckich, a w szczególności Litwy. Przypuszcza się mianowicie, że Simon zechce się przekonać a szansach nawiązania stosunków dyplomatycznych między Warszawą a Kownem, co — jak wiadomo — byłoby pierwszym warunkiem jakichkolwiek dalszych projektów organizacyjnych w tej części Europy.

# Transporty płyną i rokowania trwają

## Wojna włosko-abisyńska nie może się rozpocząć.

**Rzym, 26. 2. (PAT.)** Havas donosi z Messyny: Generał Baistrocchi odbył rewję wojsk, zgromadzonych w Syrakuzach i Messynie. Oddziały, znajdujące się w Messynie odplynęły natychmiast na parowcu, który wraz z wojskiem, zebranem w Neapolu do Afryki przewoził 2800 żołnierzy i 75 oficerów.

**Rzym, 26. 2. (PAT.)** Donoszą z Masana (port włoski w Erytrei) o przybyciu okrętu „Argentyna”, który wyładował pierwszy bataljon „czarnych koszul”. Okręt powitany był entuzjastycznie przez ludność włoską miasta oraz przez komisarza królewskiego dr. Gamba. Dowódcą bataljonu wysłał telegraficzny meldunek do wysokiego komisarza Somali i Erytrei gen. de Bono. Jutro spodziewane jest przybycie okrętu „Gange”, na którego pokładzie znajdują się dwa dalsze bataljony milicji.

Ładowanie bataljonu milicji w Erytrei zdaje się potwierdzać oddawna krążące pogłoski, że włoskie sfery wojskowe

zawołał: „A dlaczego nie bierze Pan pod uwagę Francji?”

Z tej strony nie grozi monarchistycznym projektom austriackim żadne niebezpieczeństwo. Natomiast Paryżowi chodzi o co innego: mianowicie o uzgodnienie stanowiska Małej Ententy, która ma najwięcej zastrzeżeń w sprawie przywrócenia monarchji austriackiej. Kwestja ta będzie przedmiotem wyczerpujących rozmów zarówno w Paryżu, jak i w Londynie. O ich przebiegu uwi-

adają w obecnej chwili przedewszystkiem do wzmocnienia pogotowia wojennego w Erytrei, która ze względu na swe położenie geograficzne może być łatwiej zagrożona przez Abisynję niż Somali.

W Somali natomiast rozwija się podobno akcja werbunkowa wśród tubylców.

## Dalsze transporty.

**Berlin, 26. 2. (PAT.)** Niemieckie biuro informacyjne donosi z Rzymu: W niedzielę wieczorem wyruszył z Messy-

## Abisynja zgadza się na strefę neutralną.

**Paryż, 26. 2. (PAT.)** Ag. Havasa donosi z Rzymu, że tamtejsze poselstwo abisyńskie komunikuje, iż rząd abisyński potwierdził zgodę na stworzenie strefy neutralnej. Celem omówienia kwestji technicznych, dotyczących tej sprawy, abisyńskie władze wojskowe nawiązały kontakt z dowódcą wojsk włoskich w

ny do Somali parowiec „Biancamano”, który przewozi 1900 żołnierzy, 71 oficerów, oddziały specjalne artylerji zmotoryzowanej. Ogółem w ciągu ostatnich dni wysłano do Afryki 2.600 żołnierzy, 100 oficerów i 3.000 ton materiału wojennego. W pierwszej połowie przyszłego tygodnia na okrętach „Leonardo da Vinci” i „Arabia” odplyną do Afryki nowe oddziały z sycylijskiej dywizji „Peloritana”, a następnie rozpocznie się w Messynie ekspedycja dywizji florenckiej „Gavinana”.

**Wardair.** W dniu 22 bm. dowództwo wojsk abisyńskich otrzymało odpowiedź, że dowództwo włoskie oczekuje na instrukcje w tej sprawie od rządu włoskiego.

**Rzym, 26. 2. (PAT.)** Włoskie sfery polityczne komunikują, że rokowania w Addis Abeba toczą się w dalszym ciągu. Rząd włoski zaproponował rządowi abisyńskiemu utworzenie strefy neutralnej szerokości 6 km z prawem poruszania się w niej plemion tubylczych. Dotychczas rząd włoski nie otrzymał odpowiedzi w tej sprawie.

## Zgon Marjana Fuchsa.

Zmarł w Warszawie w wieku lat 50 popularny w sferach teatralnych i prasowych Stefan Marjan Fuchs, pionier fotografii prasowej.

Dr. Tadeusz Klepiński.

# Młodzież szkolna i wzory bolszewickie.

W tych dniach dowiedzieliśmy się, że władze śledcze wykryły całą sieć **jaczejek komunistycznych na uniwersytecie wileńskim**. Do zadań policji należy troska o bezpieczeństwo państwa i smutna konieczność represyj nawet wśród uczącej się młodzieży, o ile wejście ona na bezdroża akcji antypaństwowej. **Odpowiedzialność jednak w tym wypadku spada w dużym stopniu na wychowawców**, że nie potrafili wpoić tej młodzieży zdrowego światopoglądu, oprócz ją na silnym fundamencie moralnym i nie ostrzegli jej przed zgubnymi wpływami agentów trzeciej międzynarodówki.

**Serdeczna troska rodziców i najlepsza wola nauczycieli nie uchronią jednak młodych charakterów od spaczenia, jeżeli stale i systematycznie będzie podawana młodzieży naszej choćby niewielka doza trucizny.** Takim organem skąd sączy się w dusze młodzieży niewiara, sceptycyzm, pesymizm, ponętne legendy o Rosji sowieckiej, zmysłowość, pogarda dla tradycji i t. p. jest pismo dla młodzieży szkolnej p. n. „**Kuźnia Młodych**”, zalecana niestety przez władze szkolne. Zarówno organizacja młodzieży szkolnej p. n. „Straż Przednia”, jak i organ jej „Kuźnia Młodych” powstały pod auspicjami **b. premiera p. Janusza Jędrzejewicza**. Opiekunem „Straży Przedniej” i „Kuźni Młodych” jest **p. Makuch**, dyrektor dep. Min. W. R. i O. P.

Aby nie było zarzutu gołosłowności, podamy szereg cytat z „Kuźni Młodych”. „Religia — to szalone, cudne i obłąkane idee!.. Idea pacyfizmu jest wyznawana od tysięcy lat jako — religia!” Myśli wyjęte z artykułu nagrodzonego I nagrodą (rok I, nr. 13). W innym artykule czytamy takie sentencje: „Przyszli kapłani powiedzieli, że dlatego jest źle, że bóstwo się gniewa i trzeba je przebłagać... obłudnie wytłumaczyli, że trzeba śpiewać takie słowa, jakie oni ułożyli... Kiedyś kapłani wykorzystali demokrację uczucia dla stworzenia religii” (rok II, nr. 9). Drugą nagrodą została wyróżniona nowela „Mam milion złotych”, przedstawiająca fantastyczny obraz wsi polskiej. Są tam wspólne śpi-chlerze, hanary, traktory, spółdzielnie, szkoła, kort, park, dom ludowy — tylko niema kościoła. Autor chce dowiedzieć, że w „nowo stworzonych formach życia człowiek będzie się czuł szczęśliwym” (rok I nr. 13) — **bez kościoła i bez Boga**. Nieomal w każdym numerze **podważa się wprost lub ubocznie wiarę w Boga**, np. w wierszu

„W dzieciństwie (szarem, śmiesznym, odległym i drogiem) naiwne prośby niesłams Staruszkowi Bogu — Dziś? — niebo tak dalekie, a czasem się zdaje, że za błękitną pustką niema tam nikogo (rok IV nr. 3).

**Stosunek „Kuźni Młodych” do Kościoła katolickiego jest niechętny, uszczypliwly;** zamieszczane są tam informacje z gruntu fałszywe, by w czarnych kolorach przedstawić duchowieństwo, jak np. przy okazji subskrypcji pożyczki narodowej, ofiar na rzecz powodzian. To nastawienie przypomina nieraz inne pisma o ideologii masonsko-wolnomyślicielskiej.

„Kuźnia Młodych” wyraźnie wskazuje **Legjon Młodych**, jako organizację, w której młodzież winna się skupiać, a „Państwo Pracy”, organ Legjonu, jako pismo, w którym w dalszym ciągu mają

rozвивać swoją działalność ideowo-propagandową. (rok III nr. 1-2).

Przez wszystkie artykuły, a także wiersze, nowele, zamieszczane w „Kuźni Młodych”, przewija się bezwzględna krytyka całego dzisiejszego ustroju społeczno-gospodarczego, głosi się nietylko hasła upaństwowienia wszystkich środków produkcji, ale umieszcza się także wskazania, że tylko **droga rewolucji** prowadzi do ich urzeczywistnienia. Podaje się też wzory sowieckie, które naśladować należy. Weźmy kilka przykładów z „Kuźni Młodych”.

Skutkiem niesprawiedliwości społecznej zbliżamy się do „kulminacyjnego punktu, krótkiego spięcia, zawalenia się obecnego ustroju”, stoimy „w obliczu rewolucji socjalnej” (rok II nr. 4). Jak się to stanie? „Przedzaj czy później zginie ta zgraja tłustych psów, któregoś dnia tłum wygłodniałych rzuci się na

## Niech żyje wojna!



Taki okrzyk rozlega się obecnie w całych Włoszech, które — jak wiadomo — gotują się do ozięnej rozprawy z Abisynją. Rząd Mussoliniego bardzo zrećnie ten zapalony rozdmuchuje i podtrzymuje. Wie dobrze, że bez zapalu maś, wojna dziś prowadzić się nie da. Na rycinie widzimy młodzieńszków, domagających się krwi i mord. Tem łatwiej im to przychodzi, bo są-

dza, że z dzikimi Abisynczykami łatwo się uporają. Nie wiedzą, czy nie chcą wiedzieć o tem, że fabrykanci broni i dzikich Abisynczyków uzbroją od stóp do głowy we wszystkie najnowsze wymysły i wynalazki, które będą kosić latorośle faszystowskie. Otrzeźwienie, jak zwykle, przyjdzie za późno, podobnie jak to było i we wojnie światowej!

Ludwik Kappeler.

(47)

## Droga w skałej ścianie

DWIEŚĆ.

Przełożył Marja Sandoz.

(Cię dalszy).

Obawa czyni rozmownym, ale strach zamyka usta. Wmileniu szybowali obaj w dół. Widzieli już świat pod nogami, który przybrał coraz realniejszą i miększą konurę.

Gdy specjalne dźwięki zwiastowały stację, Huber ożył. Głos jego był nieco ochrypły jakby nieozmawiał miesiącami.

— Trzeba piekniej odwagi do jazdy w takiej trumnie!

Jan chciał mu powiedzieć coś miłego z wdzięczności, że oddał mu się bez oporu.

— Tej odwagi njeeden panu pozazdrości. Teraz bądź pan miał co opowiadać swoim kolegom.

Byli już przy szczynie skalnej. Przeszli z jednej skrzyni do drugiej. Ale jazda do jeziora by prawdziwą przyjemnością po tamtej Przeżyte niebezpieczeństwo budziło chęć mówienia o niem.

Jan słuchał jednym uchem. Musiał zadawać sobie wiele udu, żeby dawać tamtemu rozsądne dpowiedzi, gdyż wszystkie jego myśli były w miastecz-

ku, a jedyną troską była sprawa jak najszybszej rozmowy z Brandarem.

— Ciekaw jestem czy przystali mi auto służbowe, rzekł Huber i wyskoczył ze skrzyni jak doświadczony robotnik.

— To byłoby świetne, może zabrałby mnie pan?

Auto czekało. Ale Huber zapraszał jeszcze do hotelu na piwo. Jan nie mógł odmówić.

Wreszcie siedzieli w aucie i przyjechali do miasteczka. Jan pożegnał się szybko, ściskając serdecznie dłoń Hubera.

W biurze kolejki świeciło się jeszcze. Jan odetchnął z ulgą: Brandar pracował jeszcze.

Zapukał do drzwi i usłyszał zdziwione: wejść!

— Panie Brandar...

— O, dobry wieczór drogi panie... Ten kontrakt nie był znów taki pilny. Czy może nie zgadza się pan z nim?

Jan zapomniał na śmierć o kontrakcie. Leżał nieczytany w jego skalnym zamczysku.

— Proszę siadać, panie Blanck. Może pan chce mnie zapytać czy nie jest obłąkany? zaśmiał się zachęcająco.

— Nie panie dyrektorze, to inne pytanie... Pytanie, od którego zależy moja przyszłość. Pytanie...

— Obawiałem się go, westchnął Brandar. Wstał i wyszedł z za biurka. Stał na krześle Jana i położył mu ręce na ramiona.

— Drogie panie Blanck! Niech pan zostawi przeszłość w spokoju a cieszy się swemi sukcesami, niech pan nie sprze-

niewierza się swoim zadaniom. Widzi pan... Ja także pogrzebałem moją przeszłość i niektóre pytania zostawiłem bez odpowiedzi. Moja sprawa wbiła mi się głęboko w serce. U pana jest to tylko słusna ciekawość. Pańska narzeczona wierzy panu bez pytań. A świat zapomniał dawno o pytaniu, postawionem panu przed dziesięciu laty i odłożył je do innych, które pozostaną na zawsze bez odpowiedzi.

— Nie mogę tak, jęczał Jan.

— Janie, przyjacielu, towarzyszu pracy! Musi pan to wytrzymać! Musi pan przepędzić te cienie, które ciągną pana w ciemność. Niech pan słucha, drogi Janie: Choćby pan znał mordercę, nie miałby pan przeciw niemu dowodów, ani siły, by je stworzyć. Proszę mi wierzyć, znam życie lepiej i dawniej niż pan!

— Czy zna pan profesora Jörga Haugera? spytał Jan szorstko zamyślony.

— Nie, odpowiedział Brandar, nie znam go. — Powiedział to z mocą, ale bez przekonania.

Wielka cisza zaległa między nimi jak przepaść powiększająca się za każdym uderzeniem serca.

— Janie, Janie, musimy pomówić jak mężczyźni. Nie okłamałem pana. Nie znam go naprawdę. Nie widziałem go nigdy w życiu Ale... Janie, przyjacielu, podaj mi rękę! Nie wolno nam zostawić naszego dzieła przed ukończeniem. Musimy wytrzymać dzielnie z naszą raną w sercu aż dopełnimy ważniejszego, większego dzieła zanim zajmniemy się

SZCZAWNICKA MAGDALENA  
leczy katar kiszki. (452)

nich i rozszarpie” (rok II, nr. 4). Rozwój nasz ma iść „nie ewolucyjnie, lecz rewolucyjnie” (rok I nr. 7-8). Gotowe wzory uszczęśliwienia ludzkości są — zdaniem „Kuźni Młodych” — „po tamtej stronie”, czyli w Rosji sowieckiej. „Rosja jest krajem, który pierwszy w Europie podjął ciężką walkę o przemianę stosunków społecznych” (rok I nr. 7-8). „Należy zerwać z demagogiczną agitacją, operującą tanimi hasłami, potępiającemi w czambuł wszystko to, co sowieckie” (rok I nr. 7-8). Często są zachwyty „Kuźni Młodych” nad kulturą sowiecką, a zwłaszcza nad literaturą, filmem. Z zachwytem podziwia się w Rosji bolszewickiej „ogrom pracy i entuzjazm, bijący z każdej twarzy” (rok II nr. 11).

## Czyż możemy się dziwić

wobec tego, że na uniwersytetach naszych powstają wśród studentów jaczejki komunistyczne, skoro już w szkołach średnich młodzież otrzymuje gotowe wzory nowego ustroju, w ponętnych barwach przedstawiające wszystko to, co jest komunistyczne, sowieckie? I te wzory i nauki czerpie nie z jakiegoś pisma niezależnego, ale z zalecanego i subsydjowanego. W pierwszym roku swego istnienia „Kuźnia Młodych” przeznaczyla 4.100 zł. na pieniężne nagrody konkursowe, nie licząc nagród w książkach, przyborach narciarskich, aparatach radiowych, których wartość była bardzo duża, skoro w jednym numerze wyznaczono nagrody niepieniężne wartości 700 zł.

Ideologia państwowa, którą rzekomo wyznaje „Kuźnia Młodych” i której ma służyć, w sposób dziwny i niezrozumiały kojarzy się w tym organie z propagandą pacyfizmu, nie tego, który wypływa z Chrystusowych zasad miłości bliźniego, ale pacyfizmu, propagowanego przez Lehmana, Barbusse'a i t. p. pisarzy, którzyby chętnie wdzili Europę rozbrojoną za wyjątkiem Rosji sowieckiej. I w tym duchu w „Kuźni Młodych” znajdzie się przychylna ocena dążeń „do rozagitowania ludzi.. by różni karabinem w bruk ulicy” (rok II, nr. 17) wyznanie, że koczary wojskowe „to jedna szkoła mordowania”, że „kiedyś ludzie z pod jednego znaku sportu nie będą umieli walczyć pod znakami orla białego, czy swastyki, 48 gwiazd, czy promienistego krzyża” (rok II nr. 9). W tym duchu ma się wychowywać, jak się nieraz głosi, spadkobierców rycerskich ideałów z r. 1831, 1863, Legjonów!

**O miłości bliźniego, przede wszystkim we własnym narodzie ani słowa, o dą-**

naszemi małemi troskami. Nie bądźmy dezertarami.

Jan podniósł się zwolna: — To mogę panu obiecać. Chcę wytrwać! Nie chcę zdezertować. Ale gdy wyprowadzimy nasz tunel z ciemności na słońce i blask lodowca, wówczas i moje życie musi się wyzwolić z cieni, które je zaciemniają.

— Dobrze Janie. Gdy będziemy obchodzić tę uroczystość, wówczas powiem panu...

— Nie, proszę mi powiedzieć dziś, w tej chwili! A ja daję panu słowo, że nie zaniedbam się w pracy ani na chwilę. Dobędę wszystkich sił, by jak najprędzej wyjść na słońce. A potem, potem... będę wolny. Oto moja ręka panie Brandar!

Patrząc sobie w oczy, uścisnęli mocno dłonie.

— A zatem powiem ci Janie: Profesor Jörg Hauger siedzi w więzy meteorologicznej na szczycie Fernspitze!

XII.

W dolinie naciągala już wiosna. Ludzie pracujący we wnętrzu góry nie wiedzieli o niej nic, jak nie wiedzieli o zimie. Codziennie jednak huczały miny, zgrzytały świry i hałasowały blaszane rury zsypywanym piargiem. Powietrze przepajał zapach dynamitu a czas mierzono na metry. Metr tunelu, to było dokładnie pięć godzin. Robotnicy wiedzieli, że gdy się posunęli o pięć metrów, minął jeden dzień. Wieczór bowiem i ranek, słońce, księżyc, gwiazdy były tu dla nich bajką, o której marzyli z tęsknotą. (Ciąg dalszy nastąpi).

zeniu do współpracy i zgody między rodakami mimo różnicy przekonań, też niema słówka. Przeciwnie, wprowadza się młodzież w wir polityki partyjnej, ucząc ją nienawiści do pewnych ludzi i obozów politycznych.

Niepodobna wyczerpać w jednym artykule przykłady, jak złym przewodnikiem dla młodzieży jest „Kuznia Młodych” i ile szkody wyrządza ona młodemu pokoleniu. Czynniki miarodajne w państwie w imię chociażby wychowania państwowego winny zainteresować się bliżej tym organem.

### Już 3.000 włoskich wojowników odplynęło do Abisynji.

Berlin, (PAT). Niemieckie biuro informacyjne donosi z Rzymu: W niedzielę wieczorem wyruszył z Messyno do Somali parowiec, na którego pokładzie znajdowało się 1900 żołnierzy, 71 oficerów, oraz oddziały specjalne artylerii zmotoryzowanej. Ogółem w ciągu dwóch ostatnich dni wysłano 3660 żołnierzy, 100 oficerów i 3.000 ton materiałów wojennych. W pierwszej połowie bieżącego tygodnia, odpłyną do Afryki nowe oddziały wojskowe.

### „Dzień Kowieński” znów wychodzi.

Ryga, (PAT). Jak donoszą z Kowna, zaczął wychodzić tam pod nazwą „Dzień Kowieński”, jedyny organ ludności polskiej na Litwie. Dziennik ten, jak wiadomo, przez dłuższy czas nie wychodził z powodu rozporządzenia komendanta miasta Kowna „o nazwach geograficznych”. Obecnie, dzięki stanowisku, zajętemu przez wyższe władze, została wyjaśniona interpretacja tego rozporządzenia.

### Z KRAJU.

Sześć sztabu głównego gen. Janusz Gąsiorowski wyjechał dnia 25 lutego w towarzystwie płk. dypl. inż. Jana Englischa, majora dypl. J. Axentowicza i rotmistrza Konstantego Horocha do Łotwy, a następnie do Estonii i Finlandii celem oddania wizyt przedstawicielom armii wymienionych państw.

Wież w płomieniach. Wybuchł olbrzymi pożar we wsi Lipówki pod Garwolinem. Ponieważ wieś była gęsto zabudowana i w czasie powstania pożaru panował silny wiatr, spłonęła prawie cała wieś. W płomieniach zginęła jedna kobieta, a szereg osób odniosło silne poparzenia. Pożar powstał wskutek podpalenia.

W Kieleckiem spalili się tartak w Stępkorkowie. Skutkiem pożaru straciło pracę 56 robotników, zatrudnionych w tartaku.

Na Polesiu powstała nowa sekta pod nazwą „Wysłanników proroka Eljasza”. Rozsyła ona swoich wysłanników, którzy wędrują po miastach i wsiach, sieją niepokój i ogluniają ludzi, strasząc, niby z polecenia proroka Eljasza, karą Bożą, wzywając do świętowania soboty i niedzieli i zabraniając jeść wieprzowinę.

### Drobne wiadomości.

Statek szkolny „Dar Pomorza” znajdował się 19 lutego na północ od wysp Marjańskich (w Australji).

Papież przyjął na prywatnej audjencji biskupa przemyskiego obrządku greckiego Józefa Kocylowskiego.

Budżet litewski przewiduje podwyższenie kwoty przeznaczanej na obronę kraju o 15 milionów litów.

Kongres Stanów Zjednoczonych obchodził uroczystości 205-tą rocznicę urodzin Jerzego Washingtona.

Żydzi palestyńscy zakupili w Hamburgu trzeci statek pasażerski. Statek będzie kursował na linię Hajfa-Triest pod nazwą „Tel Aviv”.

## Przechadzka po Nalewkach warszawskich, środowisku brudu i największego niechlujstwa.

Warszawa, w lutym. Warszawa nie tworzy jednolitego środowiska, których jest tyle, ile jest warstw społecznych i kulturalnych wśród mieszkańców stolicy. Warszawa jest raczej wielkim obszarem, na którym znajdują się liczne kolonie, osady, miasteczka o różnorodnym charakterze, a nawet żyjące własnym, odrębnym życiem.

Inaczej żyje śródmieście, inaczej — Praga, Wola, Targówek, a już zupełnie inaczej ośrodek pracującej inteligencji Żoliborz, Kolonia Staszica, Lubeckiego itd. Kontrasty są wyraźne i silne. Ale nie jest dorówna zestawieniu ośrodków polskiego życia ze specyficznym środowiskiem, które wytworzyło się w okolicach Nalewek, gdzie rozsiadło się mrowie żydostwa. Północna dzielnica żydowska stanowi właściwie inne miasto, tak bardzo różne i obce a niepomierne wstępnym budzące.

Ulice Dzika, Gęsia, Nowolipie, Nowolipki no i Nalewki to prawdziwy „egzotyzm”, jako siedliska przeraźliwego brudu i żydowskiego niechlujstwa, które — zda się — niema sobie równego.

Nalewki powstały w okresie Królestwa Kongresowego. W roku 1825 przydzielono żydom rewir ul. Nalewek-Franciszkańskiej. Wiadomo bowiem, że jeszcze przed niezbyt

# Znów wielka mowa Hitlera.

## Deklaracja pokojowości i żądanie „Gleichberechtigung”.

Berlin, (PAT). W czasie niedzielnej uroczystości zaprzysiężenia kierowników partii narodowo-socjalistycznej w Monachium, kanclerz Hitler wygłosił wielką mowę polityczną. W pierwszej części przemówienia, kreśląc dzieje powstania, oraz walk, jakie partia narodowo-socjalistyczna prowadziła przed dojściem do władzy, Hitler w ostrych słowach wystąpił przeciwko stronnictwom politycznym z ubiegłego okresu i zwracając się pod adresem kół, oczekujących powrotu dawnych czasów, oświadczył:

— To, co dziś jest, nigdy nie minie, a to, co było nigdy już nie powróci. Nowe państwo ma silne fundamenty, a walki wewnętrzne zostały raz na zawsze zakończone. Siły partii nie są wyczerpane.

Przechodząc do polityki zagranicznej, kanclerz podkreślił, że już obecne pokolenie Niemiec musi zdobyć wolność dla kraju. W ludźmi niemieckim rośnie poczucie gwarancji równouprawnienia, wolności i samostanowienia Niemiec. Dla nas ma znaczenie tylko jedna odpowiedź — mówił kanclerz — tak lub nie! Za pokojem oddamy zawsze nasze tak, natomiast na propozycje, uwłaczające godności Niemiec, odpowiedź nasza brzmieć będzie zawsze — nie! O tem jednak świat musi wiedzieć, że nasze „tak” i nasze „nie” pozostaną zawsze niezmiennie.

Niemcy gotowe są do wszelkiej współpracy, jeżeli da się ona pogodzić z godnością wolnego i niezależnego narodu. Z drugiej strony zdecydowane są one zawsze stanąć o własnych siłach, jeżeli świat stwarzać będzie warunki, niedające się pogodzić z honorem Niemiec.

Jako niegodne uważa kanclerz wszelkie próby stosowania do praw Niemiec innej miary, niż do praw pozostałych narodów. Również w tym względzie świat będzie musiał zmienić swe dotychczasowe poglądy. Będzie musiał wykreślić z pamięci okres trzynastoletniego poniżenia Niemiec. Czas poniżenia Niemiec minął bezpowrotnie. Naród niemiecki jest solidarny w dążeniu do pokoju i zdecydowany do obrony wolności niemieckiej. Oświadczamy, że ktoby chciał pozbawić naród niemiecki wolności, będzie musiał to uczynić przemocą, a przeciwko przemocy bronąć się będziemy ramię przy ramieniu.

W zakończeniu przemówienia kanclerz Hitler podkreślił, że żaden rząd niemiecki, który wyjdzie z ducha narodowego socjalizmu, nie położy podpisu na dokumencie, który oznaczać będzie dobrowolną rezygnację z godności i równouprawnienia Niemiec. Świat może być przekonany, że to, co rząd niemiecki podpisał — wypełni.

## Obniżka cen spirytusu i wódek.

### Zmiana cen wyrobów monopolowych.

Warszawa, 26. 2. (tel. wł.). W „Dzienniku Ustaw” (nr. 13 z dnia 23 bm.) ogłoszono rozporządzenie ministra skarbu, obniżające cenę wyrobów Państwowego Monopoliu Spirytusowego. Opłata monopolowa łącznie z udziałem związków komunalnych i samorządu wojewódzkiego od litra spirytusu 100% na cele konsumcyjne, wyrobionego w kraju została obniżona z 6.00 zł do 4.50 zł. Dodatek do tej opłaty pozostał w niezmienionej wysokości.

Detaliczne ceny sprzedażne wyrobów monopolowych konsumcyjnych łącznie z butelką zostały obniżone jak następuje (cena za 1 litr):

Wódki czyste: zwykła z mocą 35% z 4.00 zł do 3.00 zł, mocy 40% — z 4.55 do 3.70 zł, mocy 45% — z 5.10 zł do 4.10 zł; wyborowa mocy 40% — z 5.30 zł do 4.40 zł, mocy 45% z 6.00 zł do 4.90 zł; luksusowa mocy 45% z 7.50 do 6.00 zł. Odpowiednio uległy obniż-

ce ceny powyższych wyrobów w butelkach mniejszych.

Od dnia 25 bm. do dnia 1 marca rb. włącznie detaliczni sprzedawcy napojów alkoholowych mają prawo dostarczenia posiadanych zapasów wyrobów monopolowych do właściwych hurtowni w celu wymiany na odpowiednią ilość wyrobów po nowej cenie.

Niewymienione zapasy wódek sprzedawane być mogą po starych cenach tylko do 27 bm. włącznie. Po upływie tego terminu obowiązuje cena nowa.

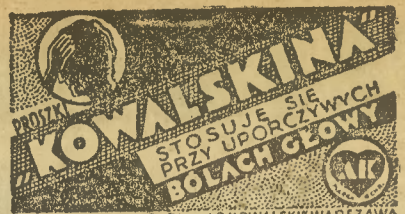
Rozporządzenie powyższe weszło w życie z dniem wczorajszym.

W tym samym numerze „Dziennika Ustaw” ukazało się rozporządzenie ministra skarbu, zmieniające ceny niektórych wyrobów Monopoliu Tytoniowego. Ze znanych na gruncie Wielkopolski i Pomorza gatunków papierosów zmianie uległa tylko cena „Śląskich i Pomorskich Rarytasów”, którą podwyższono z 4 na 4 i pół grosza za sztukę.

## Złoto sowieckie do Anglii.

Agencja Reutersa dowiaduje się z poważnego źródła sowieckiego, że Z. S. R. R. ma odtąd zamiar wysłać złoto do Londynu, zamiast do Stanów Zjednoczonych, co ma być logicznym skutkiem oziębienia stosunków gospodarczych sowiecko-amerykańskich. Innymi momentami, przemawiającymi za prawdopodobieństwem wysyłki złota sowieckiego do Anglii, jest poważny wzrost wydobycia

złota na terenie Z. S. R. R. oraz prawie całkowita spłata długów sowieckich w Niemczech. Jak wiadomo, Sowiety ostatnio poczynili bardzo poważne zamówienia w Anglii. Zamówienia te nie są oparte na kredytach, które strona sowiecka uważa za zbyt drogie. W związku z tem nie jest wykluczone że zapłata za zamówienia w Anglii nastąpi w złocie.



19782 FABRYKA CHEM-FARM „APKOWALSKI” WARSZAWA

### Rekordowy kurs polskiej pożyczki stabilizacyjnej w Londynie.

Londyn, (PAT). Wiadomość o pomyślnym zakończeniu polsko-brytyjskich rokowań handlowych wywarła dodatni wpływ na kurs polskiej pożyczki stabilizacyjnej na giełdzie londyńskiej. Pożyczka ta w ciągu ostatnich 3 dni wykazywała stałą tendencję zwykłą i kurs jej doszedł dziś do ceny nominalnej, t. j. do 100.

Ponieważ pożyczka ta wypuszczona była po cenie 97, obecnie pożyczka polska jest już o 3 punkty wyższa od ceny, po jakiej została wypuszczona w obieg. Cena dzisiejsza pożyczki stanowi więc rekord.

Z uwagi na, że tendencja zwykła pożyczki polskiej trwa w dalszym ciągu, prawdopodobne jest, że w przyszłym tygodniu przekroczy ona kurs 100.

### Paragwaj występuje z Ligi Narodów.

Paryż, (PAT). Agencja Havasa donosi z Assuncion, że rząd paragwajski postanowił zgłosić wystąpienie z Ligi Narodów.

Paryż, (PAT). Korespondent Havasa w Genewie donosi, iż rząd paragwajski motywuje swe wystąpienie z Ligi Narodów stronicem stanowiskiem, jakie, zdaniem jego, zajmuje Liga w sprawie zatargu paragwajsko-boliwijskiego.

### Idealny rower.



Pewien mechanik niemiecki zbudował rower, który porusza się sam wskutek tego, że siedzenie jego, umieszczone na sprężynie, dzięki ciężarowi jeźdźcy a bardzo prostemu mechanizmowi, służy równocześnie za dźwignię popędową, która rower, jak długo jeździec na nim siedzi, sama utrzymuje w ruchu. Podobno można na tym niezwykłym wehikule bez trudności robić po 40 kilometrów na godzinę.

tych względem byliśmy z nimi solidarni. Z okna tramwaju widać te przeraźliwe brudy, które gnieźdzą się w każdej bramie, na chodnikach. Niechlujne wystawy, szkaradne szyldy, czarne od brudu okna kamienic — wszystko to napawa wstępnym i obrzydzeniem. Wraz z tym brudem unosi się nad tą dzielnicą o każdej porze dnia i nocy specyficzny zapach, który do młodości przyprowadza i formalnie dusi. Zapach czosnku, cebuli, śledzi i ryby miesza się z wylęwanymi zabrudzonymi ulic, sklepów, klatek schodowych, ciemnych nor i mieszkań.

Środkiem chodnika płynie tłum chałciarzy. Żydzi warszawscy, szczególnie ci z Nalewek, podobnie noszą się, jak i chasydy w zapadłych kątach prowincji: na każdym kroku spotyka się długie chałaty, krymki, mycki, — twarze nieogolone, obrośnięte, pejsate, a nawet małe żydki noszą długie pejsy.

Aż czarno od tego żydostwa, od tych kędzierzawych, ciemnych brunetów. Obcy to świat dla Polaka, ruchliwy, niespokojny, wrzeszczący, wymachujący reklamami, zapalczawy i jakże bardzo niechlujny...

W tramwaju też pachnie cebula, czosnkiem, siekaną ryba i pieczonym bajgele. Był przedź przejechać i odetchnąć innym powietrzem...

Mimowoli nasuwają się refleksje: Co robią władze warszawskie? Czy tolerują one ten niesłychany brud nalewkowski i czy należy przeciwdziałać? Stwierdzić należy, iż walka o czystość wśród żydów jest bardzo trudna. Jedynym rezultatem, jakim mogą się władze „poszczycić” jest zachowanie przynajmniej pozorniej czystości na ulicach, która daje się zauważyć w porównaniu z okropnym stanem z przed kilku laty. Natomiast w podwórzach panuje w dalszym cią-

gu te same niechlujstwo przeraźliwe. Klatki schodowe, ciemne i zabrudzone są wprost rozpaczliwe, nie mówiąc już o innych ubikacjach. Tu odnosi się wrażenie, jakby władze zupełnie zrezygnowały z walki o zaprowadzenie jakiegoś porządku. W warunkach antyosanitarnych znajdują się sklepy spożywcze, owocarnie, sodoiarnie. Nigdy nie myte szyldy i zabrudzone okna wystawowe budzą nieprzezwyciężony wstręt. W takich warunkach istnieją i piekarnie. Gdy jedno się zamyka, w drugich suternach otwierają nowe i tak w koło. Nie znać wysiłków władz, bo niema wyników dodatnich. Te same władze, które na Ziemiach Zachodnich za najmniejsze przewinienie wyznaczają surowe kary, tu są jak gdyby bezsilne. Te same władze, które w Poznańskim i na Pomorzu swoją pedanterję w utrzymaniu czystości posuwają do granic niekiedy absurdalnych i wywołują narzekania, władze te dla Nalewek stosują inną miarę. Oszczędza się tu obywatela „mniejszościowego”, bo gdyby raz i drugi i dziesiąty musiał zapłacić mandat karny, to nauczyłyby się w lot porządku i czystości.

Nie sposób nie zauważyć szyldów na Nalewkach. „Jest to beczka śmiechu, że można się naprawdę uśmieć i cały dom rozweselić”, jak powiada kochany Walter. Na szyldach tych rzucają się w oczy następujące nazwiska: Izrael Silberkleit, Ruchla Szafrań, Dawid Wajnszok, Moszek Biderman, Chaim Finkelsztein, Aron Grunsztejn, Fitzgold, Wajnkower, Fajersztejn, Abendsztern, Ajchenbaum, Ajzenwasser, Gesterman, Fajnylberg, Baumfeld, Geszwind, Fiemmeser, Flaksbaum, Dębsgajer, Mandenbaum, Rozenblum, Rozerfarten, Silberklang itd. Cała menażerj... skł.

# Dział Gospodarczy

## Kilka słów o uproszczonej księgowości dla drobnych kupców i rzemieślników.

W rozporządzeniu wykonawczem do ord. podatkowej minister skarbu ustalił (§§ 56—64) jakie przedsiębiorstwa mogą prowadzić uproszczone księgi handlowe, oraz jakim wymogom księgi te winy odpowiadać, aby mogły służyć za podstawę przy wymiarze podatków. Przedewszystkiem należy zaznaczyć, że przepisy te są niczem innym jak powtórzeniem zbyt drobiazgowych przepisów rozporządzenia z dnia 13 kwietnia 1932 roku, które, jak to już poprzednio wyjaśniłem, ordynacja podatkowa uchylła, a które zbyt rygorystycznie stosowane przez władze skarbowe dały tym ostatnim powód do częstego odrzucania ksiąg i zamiast zachęcić drobnych kupców i rzemieślników do prowadzenia księgowości odstraszyły ich od tego.

Niektóre gazety, pisząc o tych księgach, uważają je jako środek, który niewątpliwie ochroni kupców i rzemieślników od dowolności przy wymiarze podatku przemysłowego od obrotu, jak i dochodowego, ubolewają one przy tem, iż wzory tych ksiąg tylko w końcu stycznia tego roku zostały przez ministerstwo skarbu ustalone, wskutek czego kupcy i rzemieślnicy w tym roku nie będą mogli z nich skorzystać, gdyż termin zaświadczania ich minął 15 bm.

Pierwsze i zasadnicze pytanie, które przy pobieżnym nawet czytaniu omawianych przepisów się nasuwa, jest to, czy drobny kupiec i rzemieślnik w stanie jest obchodzić się bez siły fachowej i sam prowadzić swoją księgowość uproszczoną? Czy można sobie wyobrazić kupca albo rzemieślnika, który po całodziennej pracy i bieganii po mieście w interesach swego handlu lub rzemiosła będzie miał czas lub ochotę zasiąść do stołu lub biurka, aby zapisać swoje dzienne operacje do ksiąg i to ściśle według przepisów rozporządzenia ministerstwa? Na podstawie doświadczenia i rozmów z przedstawicielami drobnego kupiectwa i rzemiosła twierdzą, iż jest to prawie niemożliwe. Ażby samemu być w stanie prowadzić swoje księgi uproszczone, tak jak tego wymagają przepisy, trzeba w każdym razie mieć elementarne pojęcie o zasadach księgowości, celem zaś tej ostatniej dla oceny wartości majątku i ustalenia wyników działalności za any okres gospodarczy jest bilans. Księgowanie jest tylko środkiem do tego celu. Środki zaś, nie mające jasno określonego celu, są bezużyteczne. Otóż przepisy prowadzenie księgowości uproszczonej pomijają zupełnie bilans roczny i przy rocznym zamknięciu ksiąg wymagają tylko sporządzenia szczegółowego inwentarza, nie żądając wcale sporządzenia, na podstawie tego inwentarza bilansu rocznego, który byłby sprawdzianem prawidłowości, przeprowadzonych w ciągu roku księgowania i ma za zadanie przedstawić stan majątku, czyli ocenę jego wartości. Natomiast przepisy o księgowości uproszczonej (§ 62) żądają sporządzenia obliczenia strat oraz zysków, przyczem należy wyszczególnić je w taki sposób, aby obliczenie to wykazywało rozmiar osiągniętych przychodów i zysków oraz poniesionych kosztów i strat. Ważne, aby kupiec lub rzemieślnik, prowadzący swoją księgowość według przepisów o uproszczonej księgowości, mógł sporządzić takie skomplikowane obliczenia wyników bez bilansu i prowadzenia rachunku kapitału.

Księgowość i bilans to walory (wartości) naukowe, stanowiące jedną organiczną całość, nierozdzielnie z sobą związane. Niema więc księgowości bez bilansu, a księgowość z ty większego czy mniejszego przedsiębiorstwa musi być oparta na tych zasadach. Wynika z tego niezaprzeczalnie, że księgowość uproszczona musi również odpowiadać temu postulatowi (żądaniu). Księgowość uproszczona według przepisów ministerstwa skarbu jest tylko irrogatem księ-

gowości, to co Niemcy nazywają „Ersatz” i zamiast ułatwić drobnemu kupcowi lub rzemieślnikowi prowadzenie kontroli swoich czynności handlowych, komplikują ją tylko, naginając ją do celów podatkowych. Stanowisko księgowego wobec takiego surrogatu księgowości może być tylko negatywne (przechęcające).

Co więc uczynić powinni drobni kupcy i rzemieślnicy, którzy nie zdążyli zaopatrzyć się w uproszczone księgi według wzorów ustalonych przez ministerstwo i zaświadczyc je do 15 lutego, a którzy chcą jednakże obronić się przed dowolnym wymiarem według oceny urzędów skarbowych i mieć pewność, że prowadzone przez nich księgi będą uznane jako prawidłowe w myśl przepisów kodeksu handlowego? O ile na początku i w końcu roku sporządzili szcze-

gółowy inwentarz, t. j. spis swego majątku i długów, różnica między pierwszym a drugim da im wysokość włożonego kapitału, a na podstawie tego inwentarza i wyprowadzonego kapitału będą mogli sporządzić bilans otwarcia, względnie bilans zamknięcia i bilans ten wprowadzić do swojego dziennika tabelarycznego, to jest podzielonego na rubryki czyli konta (t. zw. żurnal amerykański).

Księgi w ten sposób zaprowadzone będą miały wszelkie cechy prawidłowej rachunkowości kupieckiej, o której mówi art. 5 kodeksu handlowego oraz art. 87 § 1 ordynacji podatkowej i o ile będą prowadzone nadal rzetelnie i według zasad prawidłowej księgowości nie będą potrzebowały żadnego zaświadczenia i bez najmniejszej wątpliwości będą miały wobec władz skarbowych wymaganą

## Zwolnienie drobnych rolników od podatku dochodowego.

Min. skarbu polecił przeprowadzić rewizję wymiarów podatków, dokonanych rolnikom, posiadającym gospodarstwa do 15 ha. W 1934 r. podatkowym niektóre urzędy skarbowe opodatkowały podatek dochodowy rolników, których jedynym źródłem utrzymania jest dochód z gospodarstwa rolnego poniżej 15 ha, użytkowego gruntu, co wobec całej zeszlazanej żyta jest sprzeczne z ustawą o podatku dochodowym.

W razie stwierdzenia, że wymiar podatku dotyczy wyłącznie dochodu z gospodarstwa rolnego ministerstwo poleciło wstrzymać egzekucję podatku do czasu rozpatrzenia odwołania przez Komisję Odwoławczą, a co do płatników, którzy odwołali od tego rodzaju wymiarów nie wniesli upoważniło dyrektorów izb skarbowych do umarzania wymierzonego podatku.

## Splata długów budowlanych Banku Gospodarstwa Krajowego.

Bank Gospodarstwa Krajowego na poczet zaległości z tytułu kredytów budowlanych przyjmować będzie zarówno od spółdzielni mieszkaniowych i budowlano-mieszkaniowych jak i od członków tych Spółdzielni obligacje 6% Pożyczki Narodowej w formie pożyczek budowlanych i długoterminowych:

I. bez ograniczenia wysokości kwoty:

a) na zapłatę zaległych po dzień 31 grudnia 1933 r. odsetek od pożyczek budowlanych z Państwowego Funduszu Budowlanego i to zarówno krótkoterminowych jak i gotówkowych amortyzacyjnych,

b) na splatę pożyczek, udzielonych na zapłatę zaległych po dzień 31 grudnia 1933 r. odsetek od pożyczek budowlanych z Państwowego Funduszu Budowlanego,

c) na splatę zaległości z tytułu pożyczek długoterminowych Banku za czas do 31 grudnia 1933 r., t. j. włącznie z ratą, płatną 31 grudnia 1933 r.

II. z ograniczeniem do kwoty zł 300 zaś powyżej tej kwoty — indywidualnie według uznania Banku:

na splatę pożyczek udzielonych na zapłatę zaległych odsetek od pożyczek budowlanych z własnych funduszy Banku oraz na splatę zaległych po dzień 31 grudnia 1933 r. odsetek od tych pożyczek.

Na pokrycie powyższych pretensyj Bank Gospodarstwa Krajowego przyjmować będzie obligacje Pożyczki Narodowej od tych spółdzielni, które stwierdzą, że przedkładane przez nie obligacje są bądź własnością spółdzielni bądź pochodzą od członków, przyjętych do spółdzielni przed 31 grudnia 1934 r. oraz, że pretensje, regulowane przez członków wobec spółdzielni obligacjami Pożyczki Narodowej, pochodzą również z przed daty 31 grudnia 1934 r. bez względu na tytuł powstania tych zobowiązań.

Na tych samych zasadach przysługuje członkom spółdzielni prawo bezpośredniego regulowania zobowiązań spółdzielni wobec Banku obligacjami Pożyczki Narodowej.

Przelew obligacji w tych wszystkich wypadkach winien być dokonywany bezpośrednio przez członków spółdzielni na rzecz i na imię Banku Gospodarstwa Krajowego.

Obligacje Pożyczki Narodowej będą przyjmowane po kursie każdorazowo ustalonym przez min. skarbu, obecnie po 96 zł za 100 im. wart. plus wartość kuponu bieżącego.

W myśl rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 21 lipca 1934 r. i z dnia 27 listopada 1934 r. prawo splaty podanych wyżej wierzytelności Banku przysługuje pierwonabywcom obligacji Pożyczki Narodowej oraz osobom, które otrzymały obligacje w drodze spadku, na zasadzie wyroku sądowego lub przelewu, dokonanego za zgodą Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej, o ile splata uskuteczona będzie do dnia 31 grudnia 1935 r.

## Rejestracja handlujących zwierzętami i mięsem.

Wśród rozporządzeń wykonawczych do dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie regulowania obrotu zwierzętami i mięsem, projektowane jest rozporządzenie, dotyczące rejestracji osób, handlujących zawodowo artykułami, objętymi powyższym dekretem.

Według projektu rozporządzenia, rejestracja pojmowana jest jako zwyczajna ewidencja osób handlujących. Celem tej ewidencji jest, eliminowanie z rynku osób, nieuprawnionych do zajmowania się handlem, ochrona legalnego kupiec-

twą przed nieuczciwą konkurencją nielegalnego handlarza, stabilizacja elementu kupieckiego w tej branży itp. Osoby handlujące zwierzętami i drobiem, mogą być zarejestrowane, o ile posiadają własne, lub wynajęte pomieszczenia, odpowiadające rozmiarom wykonywanych obrotów i urządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami weterynaryjnymi. Rejestracji mają dokonywać i wydawać dowody właściwe dla miejsca zamieszkania osoby handlującej, Izby Przemysłowo-Handlowe.

M. Huzarski,  
zaprzys. rew. ks. handl.

## Oficjalny udział Niemiec w Targach Poznańskich.

W dniu wczorajszym bawili w Poznaniu dr. Maiwald, generalny komisarz rządu Rzeszy dla udziału w Targach Poznańskich oraz dr. Doering, dyrektor Korporacji Przemysłu Rzeszy, powstałej zamiast dawniejszego Reichsverband der Deutschen Industrie. Przedstawiciele resortów gospodarczych Rzeszy omawiali szczegóły oficjalnego udziału Niemiec w tegorocznych Targach Poznańskich i zarezerwowali wielkie stoisko.

## Magla w składach kolonialnych a podatki.

Ministerstwo Skarbu upoważniło Izbę Skarbową do zwalniania przedsiębiorstw sprzedaży towarów spożywczych od obowiązku nabywania na r. 1935 odrębnych świadectw przemysłowych na magle, o ile magle te są utrzymywane w tem samym pomieszczeniu co i skład kolonialno-spożywczy, bądź też w pomieszczeniu bezpośrednio połączonym z tym składem. Wspomniana ulga może być udzielona wyłącznie na indywidualne podania płatników, które należy wnieść do właściwych terytorjalnie Urzędów Skarbowych, przyczem podanie takie podlega opłacie stempłowej w wysokości zł 3.30.

## Bilans Banku Polskiego.

W drugiej dekadzie b. m. zapas złota Banku Polskiego powiększył się o 0,4 miljon. zł do 505,5 miljon. zł, natomiast stan pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 0,7 miljon. do 18,1 miljon. zł. Suma wykorzystywanych kredytów zmniejszyła się o 11,3 miljon. do 72,3 miljon. zł, przyczem portfel wekslowy zmalał o 4,3 miljon. do 608,9 miljon. zł, portfel zdyskontowanych biletów skarbowych — o 11,2 milj. do 10,9 miljon. zł, i stan pożyczek zabezpieczonych zastawami wzrósł o 4,2 milj. do 52,5 miljon. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o 0,3 milj. do 45,1 milj. zł. Pożyczka „inne aktywa” wzrosła o 1,4 milj. do 133,5 miljon. zł, natomiast pożyczka „inne pasywa” — o 0,7 milj. do 185,4 milj. zł. Natomiast płatne zobowiązania wzrosły o 18,1 milj. do 228,7 milj. zł. Obieg biletów bankowych, w wyniku wyżej omówionych zmian, zmniejszył się o 28,6 milj. do 904,4 miljon. zł.

Pokrycie złotem wzrosło z 48,40 do 48,99 proc. i przekracza normę statutową o prawie 19 punktów.

# Z Wielkopolski i Pomorza

NAŠI SPRAWOZDAWCY O ŻYCIU PROWINCJI

## Inowrocław.

Nocny dyżur lekarski pełni z dnia 26 na 27 bm. p. dr. Sikorski.

Nocny dyżur pełni Apteka Pod Krzyżem. Pogotowie pożarnicze tel. 618. Pogotowie ratunkowe w dzień tel. 417, w nocy tel. 276.

Biblioteka Miejska czynna w dni powszednie od godz. 17—18, w soboty od godz. 19—20.

Zmiany w urzędzie skarbowym. Kierownik działu karnego tut. urzędu skarbowego p. Brzuchowski przeniesiony został do Poznania.

Wystawa obrazów. W lokalu przy ul. Toruńskiej 26 nastąpi wkrótce otwarcie zbiorowej wystawy obrazów pendzla artysty-malarza p. A. Wrzesińskiego.

Wiosna na Kujawach. W jednym z tut. ogrodów schwytano motyla, a na wsiach kujawskich pojawiły się już skowronki. Tu i owdzie widziano czajki. To znak wiosny.

## Mogilno.

Wichura wyrządziła poważne szkody w powiecie mogileńskim. Najwięcej ucierpiało miasto Trzemeszno i jego najbliższa okolica. W mieście tem wybił wiatr nieomal wszystkie szyby w oknach wystawowych. W mającej Bieśliń dotkliwą stratę poniósł rolnik Kilkowski, któremu wiatr zerwał dach z domu mieszkalnego. Rzuconym o ziemię dachem przygniecioną została 50-letnia Bronisława Mazurkiewiczowa, doznając poważnych ogólnych okaleczeń i złamania prawego podudzia. W beznadziejnym stanie przewieziono ją do szpitala w Gnieźnie.

Pożary. Podczas szalejącej wichury wybuchł pożar w Kwiciszewie w zagrodzie Rakowskiego. Pastwą groźnego pożaru padły stodoła i chlewy, w których spalił się koń i krowa. W Książu z nieustalonej przyczyny wybuchł pożar w zagrodzie wdowy Czapłowej. Pożar powstał w stodole na klepsku. Rozszerzający się błyskawicznie ogień spoprostził wczas domownicy i zdołali pożar ugasić. Inaczej skutkiem sprzyjającego wiatru byłaby zgorzała cała wioska.

## Żnin.

Ślub. W kościele parafjalnym w Gorzycach został pobłogosławiony związek małżeński pomiędzy p. Wandą Malakówną z Gorzyc a p. Franciszkiem Postusznym, rolnikiem z Sarbinowa. Nowożeńcom „Szczęść Boże!”

Ślub. W kościele parafjalnym w Żninie został pobłogosławiony związek małżeński pomiędzy p. Stefanją Kończakówną ze Skarbnic a p. Adamem Skibińskim ze Żnina. Nowożeńcom „Szczęść Boże!”

Tragiczny wypadek. W Chomiąży w pow. żnińskim wydarzył się tragiczny wypadek. Uboża gminna 70-letnia staruszka Katarzyna Lau wybrała się z swym mężem do lasu pod drzewo. W drodze powrotnej wóz drabiniasty naładowany drzewem, w pewnej chwili wywrócił się. Siadząca z mężem na wozie Lau wpadła pod wóz, przyczem została przygniecioną, ponosząc śmierć na miejscu. Mąż jej wyszedł z wypadku bez szwanku.

## Łabiszyn.

Jarmark na bydło, konie, nierogaciznę i kramny. Zarząd miasta podaje do wiadomości wszystkim rolnikom, kupcom, handlarzom oraz zainteresowanym, że dnia 5 marca br. odbędzie się w Łabiszynie wielki jarmark na bydło, konie, nierogaciznę i kramny. Spęd bydła dozwolony.

## Świecie.

Z wielkiej chmury mały deszcz. Po dłuższej przerwie, trwającej aż 4 miesiące, zdecydował się nareszcie komisaryczny prezydent miasta płk. Wrzaliński zwołać Radę Miejską. Na posiedzenie to skonsygnowano wszystkie woźnych Magistratu i policję umundurowaną jak również obecni byli w sali posiedzeń urzędnicy wydziału śledczego. Nie wpuszczano także początkowo na salę licznie na korytarzu zebranych bezrobotnych i dopiero na interwencję jednego z radnych z klubu N. P. R. przewodniczący zgodził się na otwarcie drzwi prowadzących na salę posiedzeń. Spodziewano się widocznie posiedzenia burliwego, skoro zarządzono wszelkie możliwe ostrożności. Tymczasem posiedzenie to miało przebieg wyjątkowo spokojny a nawet dość monotony. P. prezydent Wrzaliński wygłosił dłuższe przemówienie, omawiając całokształt gospodarki miejskiej. Przedłożony przez niego projekt preliminarza budżetowego na rok 1935-36, przewidujący po stronie dochodów i rozchodów kwotę 1.658.110 zł a więc mniejszy o 118.027 zł od preliminarza w ubiegłym roku budżetowym, przekazano bez sprzeciwu zgodnie z wnioskami przewodniczącego do komisji finansowo-budżetowej celem szczegółowego przedyskutowania. Wprost nieoczekiwany obrót wzięła sprawa przynajmniej prezydentowi miasta mieszkania w budynku prywatnym przy ul. Sienkiewicza, które to prezydent zajmuje od początku swego urzędowania t. j. od sierpnia roku ubiegłego, bez zgody Rady Miejskiej. Referent odośnej sprawy radny Różakowski z powodu niedoręczenia mu odośnych rozporządzeń i ustaw, na które się p. prezydent powołuje, nie mógł wystąpić z konkretnym wnioskiem i wniósł o powołanie komisji, która zajęła się zbadaniem tej sprawy. Rada Miejska przychyliła się do wniosku.

## Nowe n. W.

Ślub. Dnia 17 lutego pobłogosławiony został związek małżeński pomiędzy panną Grajewską a p. Jantzem, zamieszkałym w Nowem. Młodej parze „Szczęść Boże!”

35 lat sumiennej pracy listonosza. Dnia 15 lutego opuścił p. Piór tutejszy urząd pocztowy, w którym pracował 35 lat w charakterze listonosza, przechodząc na emeryturę. Współpracownicy wręczyli mu piękny upominek. Pan Piór cieszył się wśród kolegów i obywatelstwa wielką sympatią.

Zemsta na tle miłosnem. Przed kilku dniami bracia Talałowicze napadli na dwóch braci Ruczych. Po wymianie słów zadali im ostrym narzędziem kilka głębokich ran w okolicę serca i płuca. Padli oni ofiarą zemsty na tle miłosnem. Sprawę skierowano do sądu.

Złodzieje w plebanji. Przed kilku dniami włamali się złodzieje do plebanji ks. prob. Bart-

kowskiego. Skradli oni 1500 zł gotówki. Tej samej nocy włamali się złodzieje do p. Schewego, zabierając biżuterję wartości 200 zł. Złodziei dotychczas nie wykryto.

## Starogard.

Wybór burmistrza. Kadencja obecnego burmistrza p. Czwojdziańskiego upływa z dniem 1 kwietnia. Dnia 22 bm. zostało zwołane posiedzenie rady miejskiej celem dokonania wyboru nowego burmistrza. Radni stawili się w komplecie. Obecny był także cały zarząd miejski. Z 24 ofert, które wpłynęły na rozpisany konkurs, przyjęto do głosowania tylko 4; poza tem radni Stron. Narod. zgłosili kandydaturę obecnego burmistrza p. Czwojdziańskiego. Wybrano ponownie p. Czwojdziańskiego. Obecny władca miasta znany jest jako dobry administrator i za swe zasługi na tem polu został odznaczony złotym Krzyżem Zasługi.

# Budżet miasta Inowrocławia uchwalony

## Uroczysta przysięga nowego ławnika.

W ub. piątek, dnia 22 bm. odbyło się w auli szkoły wydziałowej miejskie zebranie rady miejskiej. Na porządku obrad prócz budżetu znalazło się 13 punktów i jeden nagły wniosek w sprawie uruchomienia komunikacji autobusowej z dniem 1 kwietnia br. do Szymborza i Mątew. Obradowano od godziny 5 po poł. do godz. 12 w nocy. Przez pewien czas przysłuchiwała się obradom młodzież szkolna. Wielkie wrażenie musiało na tej młodocianej publice wywrzeć uroczyste zaprzysiężenie p. aptekarza Teofila Reszki na ławnika miejskiego przez p. prezydenta miasta Jankowskiego. Po tej niezwykle uroczystej ceremonii wybrano 2 członków rady miejskiej jako przedstawicieli do lokalnego Komitetu Funduszu Pracy. Wybrano radnych Głowackiego i Skupińskiego. Na opiekunów społecznych (obwód III. i X.) wybrano pp. Polińskiego Henryka i Tadeja Wincentego. Z ważniejszych momentów obrad wymienić należy przejście na etat miejski od Tow. Gimnazjum Żeńskiego im. Marii Konopnickiej zakładu oraz

ruchomości i pomocy naukowych, tudzież od p. Lucyny Kempfówny szkoły przygotowawczej przy powyższem gimnazjum wraz z ruchomościami.

Rada miejska powzięła dalej uchwałę przynajmniej urzędnikom i funkcjonariuszom 10%, a emerytom 5% dodatku komunalnego. Następnie uchwalono p. prezydentowi miasta 250 zł, wiceprezydentowi miasta oraz inż. Heweltowi po 125 zł dodatku funkcyjnego. Z kolei odesłano nagły wniosek (w sprawie komunikacji autobusowej do Szymborza i Mątew) do zarządu miejskiego, który tę sprawę rozpatrzy.

W końcu odczytano protest p. St. Głowińskiego i tow. w sprawie uwag i spostrzeżeń do preliminarza budżetowego oraz replikę zarządu miejskiego, poczem uchwalono budżet miasta Inowrocławia w wysokości 1.700.024 zł.

Nie poszło to tak gładko, jak o tem piszemy. Zanim przystąpiono do rozpatrywania preliminarza budżetowego, upłynęło 3½ godziny; tyle czasu pochłonęły poprzednie punkty.

# Niemcy między sobą.

Z Ostrowa piszą nam: W sali Strzelnicy odbyło się przy udziale około 300 Niemców okolicznych publiczne zebranie „Jungdeutsche Partei”. W dyskusji omówiono szczegółowo różnice dzielące „Jungdeutsche Partei” od „Deutsche Vereinigung”, przyczem znany przemysłowiec Koenig podniósł m. in., że wystąpienia przeciw kościołowi nie zjedną tu „Jungdeutsche Partei” dużo zwolenników.

Na zarzuty te odpowiedział Hoffmann z Kiszkowa obelżywymi słowami, skierowanymi pod adresem Koeniga, który wraz ze swymi zwolennikami opuścił demonstracyjnie salę. Dalej H. zarzucił niektórym Niemcom przekupstwo i dbanie o własne interesy kosztem interesów społecznych Niemców.

Większością głosów uchwalono utworzyć na terenie Ostrowa „Jungdeutsche Partei”.

# Sytuacja na Wiśle pod Świeciem.

## Wda zalewa łąki i pola. — Płynąca po Wiśle krawa nie zagraża nowo wybudowanej tamie.

Świecie n. W. Gdy Wisła występuje z swych normalnych brzegów, odzyskują się wśród ludności nizin świeckich różnice dzielące ostatejnie powodzi, jaka na tutejszym terenie wyrządziła bardzo poważne szkody, zamieniając tysiące hektarów żyznej ziemi i łąk w jedno morze. Niziny pod Świeciem wraz z prastarą farą i ruinami zamku pokrzączackiego oraz niziny pod Topólnem przy każdej powodzi są zagrożone.

Obecny wzrost wody we Wiśle i odpływ kry nie zagraża tym terenom poważniejszym niebezpieczeństwem jak również należy przypuszczać, nie grozi uszkodzeniem nowo wybudowanej na przestrzeni 7 kilometrów tamy ochronnej, której kompletne wykończenie nastąpi dopiero w bieżącym roku.

Z powodu przyrostu wody we Wiśle podniósł się znacznie stan wody we Wdzie, która pod

Świeciem ma ujście do Wisły. Wda wystąpiła już ze swych brzegów i zalała nisko położone przyległe łąki i pola aż do miejscowości Przechowo.

Z powodu ruszenia lodów została na czas przejściowy całkowicie wstrzymana komunikacja przewozowa przez Wisłę między Przechowem a Chełmnem, tak iż obecnie trzeba ze strony Świecia odbywać drogę do Chełmna w sposób okrężny przez Grudziądz.

Każdorazowa powódź na Pomorzu przypomina konieczność obwałowania niezabezpieczonych dotąd terenów, przyczem w pierwszej linii należy pamiętać o przestrzeni kilkunastokilometrowej pod Chrystkowem i Topólnem. Celem zabezpieczenia nizin świeckiej należy budować wał ochronny wzdłuż Wdy aż do Przechowa.

## Grudziądz.

Nocny dyżur aptek: Apteka Pod Gwiazdą, ul. Chełmińska, tel. 1259; Apteka Pod Koroną, ul. Wybickiego, tel. 1437.

REPERTUAR KIN:

Apollo: „Wielki gracz”.

Gryf: „Dama z Moulin Rouge”.

Orzeł: „Zemsta Tonga” i „Miłość w aucie”.

Koncert muzyki słowiańskiej w gimnazjum im. Goethego w Grudziądzu. Staraniem dyrekcji gimnazjum im. Goethego odbył się w ub. tygodniu w auli zakładu koncert muzyki słowiańskiej dla młodzieży szkolnej. Program wieczoru przedstawiał się doskonale pod względem doboru dzieł kompozytorów słowiańskich i ich wykonania. Wykonawcami programu byli: p. E. Kalmukoff, p. prof. Haas i młodzież szkolna. Świetna gra pani Kalmukoff na fortepianie oraz artystyczny koncert p. prof. Haasa na skrzypcach wywołały niemiłkające oklaski licznie zebranej młodzieży. Prelekcja p. prof. Różańskiego o najwznajniejszych cechach muzyki słowiańskiej poprzedziła koncert. Inicjatorem wieczoru należy się pełne uznanie za zgotowanie młodzieży tak artystycznej rozrywki.

Nabożeństwo żałobne za duszę śp. Stanisława Gorczycy. W kościele farnym odprawione zostało przed wielkim ołtarzem żałobne nabożeństwo za duszę zmarłego przedwcześnie s. p. Stanisława Gorczycy. W nabożeństwie uczestniczyła stroskana rodzina, bardzo liczni przyjaciele, koledzy i znajomi zmarłego oraz ci wszyscy, którzy znali, lubili i szanowali popularną w sferach towarzyskich osobę śp. St. Gorczycy. Mszę św. odprawił ks. wikary Trzebiatowski, pień żałobne wykonał chór kościelny. Cześć zaciernej pamięci Zmarłego!

Komitet wystawy huculsko-zakopiańskiej. Wystawa huculsko-zakopiańska ręcznych wyrobów przemysłu zdobniczego, mieszcząca się w salach muzeum miejskiego przy ul. Legionów, cieszy się dużym uznaniem i zainteresowaniem publiczności oraz młodzieży szkolnej. W tych dniach została wystawa rozszerzona świeżymi eksponatami z działu wyrobów rzeźbiarskich, ceramicznych i t. d. Ceny eksponatów są bardzo przystępne; nabywać je można na dogodnych warunkach spłat miesięcznych. Wystawa jest otwarta codziennie od godz. 8 do 20.

Ostrzeżenie przed świetnie zorganizowaną szajką włamywaczy. Na terenie miasta Torunia pojawiła się w ostatnim czasie dobrze zorganizowana szajka włamywaczy, która dokonała kilku włamań do biur adwokackich i innych urzędów. W toku wstępnych dochodzeń ustalono, że ci sami włamywacze grasowali w Poznaniu, Gnieźnie, Środzie, Bydgoszczy i Lesznie, gdzie dokonali licznych włamań również do biur. Ponieważ można się spodziewać ukazania nieoprawnych gości również w Grudziądzu, ostrzeżenie się tą drogą p. t. adwokatów i innych posiadaczy biur, ażeby we własnym interesie wzmocnili nadzór nad biurami.

Nieoprawna złodziejka 11-ty raz przed sądem. Na ławie oskarżonych zasiadła po raz 11ty 30-letnia Janina Wildt, zam. przy Tuszewskiej Drodze 31a, za usiłowaną kradzież pieniędzy z torebki p. Bonowej podczas targu w pałdzierniku ub. r. Nieoprawna i niebezpieczna złodziejka została skazana na 8 miesięcy bezwzględnej więzienia.

Napad histeryczny pewnej niewiasty. Niejaka L. R., zam. przy placu 23 Stycznia, idąc około godz. 12 do piwnicy po węgiel, dostała w piwnicy napadu histerycznego, przyczem pokaleczyła siebie dotkliwie twarz. Nieszczęśliwą kobietą zaopiekowali się domownicy, którzy przewieźli chorą karetką pogotowia do szpitala miejskiego.

Wybicie szyby w oknie wystawowym. Omgdaj w nocy wybił jakiś osobnik szybę okna wystawowego w składzie Franciszka Cwiklińskiego przy ul. Brackiej 9 i skradł z okna znajdujące się tam towary kolonjalne ogólnej wartości 45 zł. Właściciel oblicza straty na 350 zł. W toku dochodzeń przytrzymał go A. K. z ul. Brackiej jako podejrzanego o dokonanie kradzieży.

Kto ukradł szyby? Franciszek Kellas, właściciel hotelu przy ul. Wybickiego, zgłosił w komisariacie kradzież pary szorów wartości 300 zł. Kradzieży dokonano z remizy, znajdującej się w podwórzu. Dochodzenia w toku.

## Chełmno.

Ślub. W ub. tygodniu zawarł związek małżeński znany i niezwykle poważany urzędnik skarbowy p. Paweł Baudkowski z p. Wiktorją Trembicką, córką ogólnie szanowanych obywateli chełmińskich Nowożeńcom na nowej drodze życia „Szczęść Boże!”

Chełmno otrzymało komisarycznego wiceburmistrza. Dekret nominacyjny na wiceburmistrza naszego miasta otrzymał znany i ceniony kupiec-bławatnik, rodowity chełmiński p. Feliks Lamparczyk. Nominację p. Lamparczyka na wiceburmistrza uważamy za bardzo szczęśliwą, gdyż będąc przez długie lata radnym, później radcą miasta, zaznajomił się p. L. dokładnie z gospodarką naszego grodu. Obywatelstwo bez różnicy przekonań politycznych powita szczęśliwy ten wybór z wielkim zadowoleniem.

Biblioteka T. C. L. Tow. Cytelnia Ludowych koło w Chełmnie zakupiła dla swej biblioteki większą ilość nowych, dobrych książek. Książki zmieniać można dwa razy w tygodniu i to we wtorek i piątek od godz. 5—6½ po poł. za opłatą 0,40 zł miesięcznie. Biblioteka mieści się przy ul. Toruńskiej 19.

Sprawa obwałowania Wisły pod Chełmnem. Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej doniosła dla obywatelstwa sprawę obwałowania Wisły pod Chełmnem referował obszernie p. burmistrz Zawacki, przedstawiając długoletnie, uciążliwe starania miasta o bulowe wały ochronne po naszej stronie Wisły. Ostatecznie po przygotowaniu i opracowaniu dokładnego projektu i kosztorysu budowy wału w dniu 5 listopada 1934 r. przybyła do Chełmna specjalna komisja, składająca się z przedstawicieli ministerstwa reform rolnych i województwa pomorskiego, która orzekła, że budowa wału jest koniecznością i powinna być rozpoczęta jeszcze wiosną br. Do 1 marca br. projekt budowy prawdopodobnie zostanie przez min. reform rolnych zatwierdzony. Sprawa o tyle stała się już aktualna, gdyż Fundusz pracy już zadeklarował 60.000 zł; taką samą sumę wpłaci starostwo krajeowe, a 80.000 zł skarb państwa. Razem będzie dysponować związek wałowy (który w marcu br. zostanie utworzony) sumą 200.000 zł na rok 1935. Do zwiniku wałowego wejdą jako członkowie: Skarb Państwa, Dyrekcja Lasów Państw., Zarząd Dróg Wodnych, miasto Chełmno oraz właściciele prywatnych gruntów, przylegających do budować się mającego wału. Na koszt projektu i kosztorysu miasto wydało dotąd 1500 zł. Bez dyskusji przyjęła mda miejska sprawozdanie p. burmistrza do wiadomości.

Sensacyjna rozprawa sądowa w Chełmnie. Jak nas informują, odbędzie się w pierwszych dniach marca br. w Chełmnie sensacyjna rozprawa sądowa przeciwko byłym urzędnikom Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Chełmna, oskarżonym o nadużycia i fałszowanie wklepi i dokumentów. W powyższą aferę zamieszane są poważne osobistość, to też rozprawa sądowa budzi u mieszkańców miasta Chełmna i okolicy wielkie zainteresowanie. Obszerny akt oskarżenia został już wszystkim oskarżonym doręczony.

## Kościerzyna.

Epidemia grypy. Wilgotne i niezdrowe powietrze ostatnich dni spowodowało w Kościerzynie i w okolicy wybuch epidemii grypy. W dniu 21 lutego zostało zamknięte do dnia 1-go marca państwowe gimnazjum im. Wybickiego w Kościerzynie.

Walne zebranie chóru kościelnego „Cecylja” odbyło się dnia 20 bm. W skład nowego zarządu wchodzi: ks. Lewandowski - prezes, prof. Bruski - wiceprezes, p. Sobotówna - sekretarka, p. H. Muchowska - skarbniczka.

Dalsze zmiany w składzie Rady Miejskiej. W związku z pożalowaniem godną rezygnacją referenta Chudzińskiego ze stanowiska radnego miasta, powołano na to stanowisko Pawła Marcickiewicza, dyrektora oddziału Banku Polskiego w Gdyni (Krakowianina). Rada Miejska zyska w dyr. Marcickiewicza bardzo cenną siłę fachową w zakresie finansów, oraz człowieka bardzo zrównoważonego, politycznie umiarkowanego, o charakterze kryształowym. W miejsce Stanisława Wypycha, który również ustąpił z Rady Miejskiej, powołany został właściciel nieruchomości Józef Gabrjel Jęczkowiak, rodem z Poznania, gdzie odgrywał wybitną rolę w wielkopolskim ruchu powstańczym. Radny Jęczkowiak będzie obecnie drugim przedstawicielem nieruchomości w Radzie Miejskiej i to o nastawieniu wybitnie agresywnym.

**HOTEL MORSKI** Najwytworniejszy lokal  
stolicy nadmorskiej  
**RESTAURACJA DANCING**  
Codziennie występy czołowych artystów krajow. i zagranicznych.  
Wstęp wolny. Początek o godz. 9 wiecz. Ceny umiarkowane.  
1203

Na zatoce i rzeczkach wybrzeża pojawiła się nierzliczna ilość dzikich kaczek i gęsi.

Uszkodzenie dźwigu. Podczas wejścia do portu szwedzkiego statku „Vikingland” w chwili przybijania do nabrzeża obok chłodni, statek ten uderzył przednią boczną częścią kadłuba w podstawę dźwigu bramowego. Wskutek tego zdarzenia jeden portal dźwigu wysadzony został z szyn, a drugi doznał skrzywienia części podstawy. Natomiast statek doznał nieznacznej zgniczenia kadłuba.

**COLOMBINA** CAFE - DANCING - VARIETE  
Pl. Kaszubski tel. 14-71  
Naleganiejszy i największy lokal nocny. — Występy tylko czołowych atrakcyjnych sił krajowych i zagran.  
**COCTAIL-BAR** Najlepszy barmikser w Polsce Jimmi  
Początek o godzinie 21.30.

Walne zebranie oficerów rezerwy odbyło się dnia 22. bm. Marszałkował inż. Łęgowski. Obszerne sprawozdanie z całorocznego działania zarządu Koła przedstawił prezes Berger, jak również stan finansowy Koła, wreszcie statystykę członków, z której wynika, że koło przedstawia ilościowo taką siłę, iż możnaby ją obsadzić dywizją piechoty. Wybory nowego zarządu nie wprowadziły znaczniejszych zmian, albowiem tak prezes Berger, jak również wiceprezes Jęczkowiak pozostali nadal na swoich stanowiskach. Wybory odbyły się przez akklamację.

**Ruch budowlany w Gdyni.**

Według danych biura statystycznego Komisarjatu Rządu w Gdyni, ruch budowlany w styczniu br. przedstawia się następująco:

Zezwolenia na budowę udzielono 6 (w r. 1934 w styczniu 28). Rozpoczęto 13 budowli (w r. 1934 — 16). Stałszy ruch w rozpoczętych budowlach przypisane należy niekorzystnym warunkom klimatycznym. Koszt budowy mieszkań obliczono za 1 m<sup>2</sup> około 27 zł.

Budynków prowizorycznych rozpoczęto 6, wszystkie drewniane, mieszkalne. (Są to znów te oszpecające Gdynię drewniane szałas, których nietylko że się nie znoś, lecz przeciwnie pozwala się dalej zamiecać niemi Gdynię nawet w śródmieściu. — (rzyp. red.). Koszt takiego szałas wynosi za 1 m<sup>2</sup> 13, natomiast za mieszkanie pobierają właściciele tych szałasów nie wiele mniejsze czynsze aniżeli w domach murowanych!

Ogółem rozpoczął budynki dadzą 58 mieszkań o 100 izbach mieszkalnych i 36 izbach nie mieszkalnych.

Polska Wystawa Przemysłowo-Rzemieślnicza w Gdyni.

**PRZETARG**

Towarzystwo Wystaw i Targów w Gdyni ogłasza przetarg nieograniczony:

1. dzierżawę restauracji na terenach wystawowych,
2. dzierżawę kiosku wyłącznej sprzedaży pieczywa,
3. dzierżawę kiosku tytoniowych, papeterji, znaczków stempli. itp.
4. wyłączne prawo o fotografowaniu na terenach wystawowych.

Szczegółowych informacji udziela Zarząd Towarzystwa Wystaw i Targów w Gdyni, ul. Kilińskiego 12.

Oferty należy składać w biurze Zarządu Towarzystwa Wystaw i Targów. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 2 marca 1935 r. o godz. 12-tej w południe, w biurach Zarządu Towarzystwa. Oferty należy przesłać w kopertach zapieczętowanych z napisem „Oferta o dzierżawę restauracji, wzgl. kiosku sprzedaży” pod adresem Towarzystwa, w terminie o 2 marca 1935 r. godziny 12-tej.

Towarzystwo Wystaw i Targów zastrzega sobie wolny wybór oferenta. (3205)

**Pojedynek o krytykę „Golgoty“**

miedzy krytykiem a reżyserem filmowym.

Sensacją Paryża jest obecnie pojedynek, jaki odbędzie się niebawem między znanym francuskim reżyserem Julienem Duvivierem, a pisarzem francuskim Bertrandem de Jouvenel. Pojedynek ten poprzedziła następująca historia: Jouvenel chciał obejrzeć wytwornie filmową w czasie nakręcania wielkiego filmu religijnego p. t.: „Golgota“, reżyserowanego przez Duviviera. Uprosił więc Duviviera, aby mu pokazał poszczególne sceny filmu w czasie nakręcania go, po czym odbył z nim jednogodzinny wywiad.

Po tym wywiadzie ukazał się w jednym z czasopism paryskich artykuł Jouvenela, krytykujący w niemiłosierny

sposób nakręcany film „Golgota“, zilustrowany zdjęciami z tego filmu. W odpowiedzi na ten artykuł Duvivier odpisał w jednym z dzienników bardzo ostro, przyczem oświadczył, że powinien artykuł swój zatytułować „Godzina rozmowy z Judaszem“.

Rozpoczęła się polemika między obu powaśnionymi, coraz brutalniejsza, która skończyła się sprawą honorową: w imieniu Jouvenela wyzwał p. Duviviera na pojedynek znani literaci Pierre Dominique i Henri Jeanson. Świadkami Duviviera są: znany aktor Henry Baur i poeta Charles Vildrac. Pojedynek budzi ogromną sensację.

**Z GDAŃSKA.**

Przed sądem gdańskim rozpoczął się proces, wynikły wskutek pożaru wagonu pocztowego pociągu pocztowego Gdynia—Kraków. Jako powódka występuje poczta polska. Pozwana jest firma gdańska „Diana”, stojąca pod zarzutem spowodowania pożaru przez nadawanie przesyłek z materiałem łatwopalnym, jako zwykłych paczek pocztowych. Poczta polska żąda od strony pozwanej odszkodowania w wysokości 118.600 złotych. Pełnomocnik poczty polskiej domaga się od sądu nałożenia aresztu na firmę „Diana” na 51.000 guldenów. Wyrok podajemy jako osobną depeszę.

**Sądy gdańskie są wrozumiałe dla swych ziomków.**

Gdańsk, 26. 2. (PAT.) Sąd cywilny odrzucił skargę, wniesioną przez pocztę polską przeciwko firmie gdańskiej Diana w związku z pożarem wagonu pocztowego pociągu pocztowego Gdynia—Kraków, stwierdzając, że przewód sądowy nie wykazał winy firmy Diana. (Jak wiadomo firma ta nadała naboje do straszaków, które wybuchły i spowodowały olbrzymie straty! — Red.).

**Aluzje do wskrzeszenia monarchji w Austrii.**

Paryż, 24. 2. (PAT.) Prasa francuska daje do poznania, że w rozmowach z premierem Flandinem i ministrem Lavalem kanclerz Schuschnigg i minister Berger-Waldenegg robili aluzje do restauracji monarchji w Austrii. Ze swej strony ministrowie francuscy zwrócili uwagę na niebezpieczeństwa, związane z tem zagadnieniem. W odpowiedzi na uwagę, że Mała Ententa kategorycznie sprzeciwił się powrotowi Habsburgów na tron austriacki, politycy austriaccy mieli oświadczyć, że Austria winna mieć zapewnioną całkowitą niepodległość w sprawach natury wewnętrznej. Gdyby do spraw tych w dalszym ciągu mieszala się Mała Ententa, dałoby to powód do podobnej akcji ze strony Niemiec.

**Skok z katedry frankfurckiej.**

Pewna kobieta, licząca około 40 lat skoczyła z pierwszego kruzganka katedry we Frankfurcie nad Menem. Spadłszy do ogrodu, otaczającego katedrę, poniosła śmierć na miejscu. Narazie nie zdolano ustalić identyczności zmarłej, ani przyczyn, które popchnęły do tego rozpaczliwego kroku. Po raz drugi już w ostatnich czasach w ten sam sposób pozabawia się życia mieszkanka Frankfurtu.

**Wypadek z okrętu do morza.**

London, 26. 2. (PAT.) Z Durbanu donoszą, że znany przemysłowiec i bankier południowo-afrykański Karol Gundeltinger w drodze z Capetown do Durbanu zginął w tajemniczych okolicznościach z okrętu włoskiego. Dziś stwierdzono, że Gundeltinger wypadł z pokładu okrętu do morza. Parowiec zatrzymano i Gundeltingera wydobyto już z fal nieżywego. Jak mówią, Gundeltinger cierpiał na rozstrój nerwowy i powracał z sanatorium Capetown.

Jedyny ratunek dla włosów Trilysin TONIKUM DLA WŁOSÓW  
Kupież znika Wypadanie włosów ustaje Włosy odrastają

**Wstrząsy podziemne.**

Ateny, 26. 2. (PAT.) Dziś zrana o godz. 4.52 odczuto w Atenach dość silne trzęsienie ziemi. Stacje seismograficzne komunikują, że wstrząs był bardzo silny w południowej grupie wysp Cykladów oraz w północnej części wyspy Kreta. Największe szkody trzęsienie ziemi wyrządziło na wyspie Polykandros oraz we wsi Hieropietra na Krecie.

**Dwie siostry wyskoczyły z aeroplanu.**



Czytelnicy nasi znają już tę zupełnie niezwykłą tragedję: Elżbieta i Janina Dubois, córki amerykańskiego generalnego konsula w Neapolu, zaręczone były z dwoma lotnikami angielskimi, którzy podczas katastrofy samolotowej zginęli równocześnie. Zrozpaczone dziewczęta powzięły po stracie narzeczonych desperackie postanowienie. Wyjechały samolot, który miał je wrzekać do Paryża, i niebawem po wystartowaniu samolotu obie wyskoczyły z niego, aby na tamtym świecie połączyć się ze swymi narzeczonymi. Fakt ten wywołał w całym świecie okropne wrażenie. Na rytmie widzimy obie siostry, z których mianowicie młodszą, Elżbietę, ujmuje swoją niezwykłą pięknoscą.

**Tczew.**

Pożar strawił zabudowania gospodarcze i dom mieszkalny. W ub. sobotę, dnia 23 bm. o godz. 8 rano w czasie gotowania śniadania w zagrodzie biednego osadnika rolnego Jana Paleckiego, zamieszkałego w Jażwiskach (pow. Tczew) wybuchł pożar na strychu domu mieszkalnego, od którego zapalił się dach. Zanim zdolano się zorientować, cały dom stał już w płomieniach. Pomimo energicznych wysiłków strażaków, płomienie przerzuciły się na opodal stojącą stodołę i drwalnię. Pastwą płomieni w ciągu kilku godzin padł cały dom mieszkalny osadnika rolnego Paleckiego, stodoła oraz drwalnia. Szkody powstałe przez pożar wynoszą razem 3.300 zł. Wypadku w ludziach na szczęście nie było. Podjęte natychmiast przez policję śledztwo dochodzenia wykazały, że pożar powstał wskutek wadliwej budowy przewodu kominowego.

**Epidemia cholery u kur.**

Cholera kurza jest chorobą zakaźną i bardzo groźną. Powoduje ją pewien zarazek, który rozmnaża się niesłychanie szybko i jeśli wczas nie położymy tamy jego rozwojowi, cała hodowla może wyginąć.

Pierwszymi objawami tej zarazy są: kompletny brak apetytu i smutek ptaka. Chore kury są apatyczne, odbijają się od stada i chowają po kątach, gdzie stoją nieruchome z obwisłymi skrzydłami. Inne, te, u których choroba poczynała już dalsze postępy, leżą na ziemi z nastrożonymi skrzydłami. Jeszcze inne, niezdolne do utrzymania się na nogach, chwielają się i padają, nie mogąc powstać mimo wysiłków.

Dalszym etapem jest biegunka. Najpierw wydzielniny stają się rzadkawe i częste, mają barwę żółtawą. W miarę postępu choroby stają się coraz bardziej wodniste, zielonkawe i śluzowate. Ptak chudnie w przerażającym tempie: Grze-

bień i zausznice zmieniają barwę z czerwonej na siwą. Oczy przymknięte — i śmierć następuje szybko wśród objawów kurczów.

Czas trwania choroby jest bardzo różny. Czasem ptaki padają tak nagle, że nawet dobremu hodowcy trudno się zorientować w przyczynie śmierci. Czasem jednak choroba ciągnie się tygodniami. Jednak niezależnie od przebiegu choroba zwykle kończy się śmiercią.

Leczenie daje zwykle nikłe wyniki i cała troska hodowcy winna iść w kierunku ochrony zdrowych jeszcze egzemplarzy. Pamiętać należy, że zarazki cholery tkwią w wydzielinach i z tych zostają przez wiatr roznoszone w różnych kierunkach.

Chore lub nawet podejrzone o chorobę ptaki powinny być natychmiast zabijane i bez otwierania głęboko w ziemi zakopywane po uprzednim przysypaniu ich wapnem.

Kurniki i wybiegi starannie dezynfekować. O ile tylko można, należy kury na jakiś czas przenieść gdzieś indziej.

Dezynfekcja kurnika musi być dokładna, t. zn., że należy go kompletnie wyczyścić, części drewniane, o ile tylko można, spalić i zastąpić nowymi. O ile to niemożliwe, szebłować górną warstwę drzewa, wióry spalić, a drzewo wyszorować mocnym ługiem, a jeszcze lepiej dwuprocentowym roztworem kwasu siarczanego. Wreszcie należy kurnik porządnie wykadzić, można do tego celu użyć formaliny.

Zewnętrzne ściany kurnika należy wysmarować silnym roztworem kreoliny. Ptaki trzymać ciepło, żywić dobrze, o ile możliwe, szebłować górną warstwę drzewa, wióry spalić, a drzewo wyszorować mocnym ługiem, a jeszcze lepiej dwuprocentowym roztworem kwasu siarczanego. Wreszcie należy kurnik porządnie wykadzić, można do tego celu użyć formaliny.

W razie pojawienia się tej zarazy w okolicy zastosować dezynfekcję, odrazu nie wypuszczając drobiu jakiś czas, a przedewszystkiem baczyć, aby obcy ludzie nie mieli dostępu do podwórza, pilnie obserwować kury i wszystkie podejrzane o chorobę ptaki wybijając odrazu.

**Kino Krystal**  
Pocz. o 5, 7 i 9 ej

**Dziś, w terek premiera!**  
Fascynujące, pełne prawdziwego realizmu życiowego dzieło filmowe barwne przeżycia kobiety, która kochała dwóch mężczyzn pod tył.

# Miraże Szczęścia

W rolach głównych:  
**Konstancja Cummings**  
i **Paweł Lukas**

Odwieczna historia kobiet, które kroczą boczniemi uliczkami życia międzyzłoty.  
**Obraz, który pozostawia niezatarte wrażenie.**

Nadprogram: (3187)  
**„Randka”**  
Arcydobryna komedia w 2 akt.  
**Tygodnik Foxa**

## Kronika

Bydgoszcz, dnia 26 lutego 1935 roku.

### KALENDARZYK

Dziś: Aleksandra bisk. i wyzn.  
Jutro: Juliana, Gabrj., Małg. z K.  
Wschód słońca o godzinie 6.56.  
Zachód słońca o godzinie 17.32.

### Stan pogody

Zachmurzenie zmienne, naogół duże z przelotnymi opadami. Lekki wzrost temperatury. Dość silne i porywiste wiatry południowo-zachodnie.



Termometr wskazywał dziś rano



**MUZEUUM MIEJSKIE** otwarte codziennie od 9—16, w niedziele i święta od 11—14. Obecnie wystawa zbiorowa Jerzego Rupniewskiego.

**MUZEUUM SZKOLNE** otwarte codziennie od godziny 11—14.

### DYŻURY NOCNE APTEK od 25. II — 3. III. 1935 r.

1) Apteka Centralna, ul. Gdańska 27, telefon nr. 991  
2) Apteka Pod Lwem — Okole, ul. Grunwaldzka 37, telefon nr. 191.

**„LEKTURA”, wypożyczalnia książek** przy ul. Gdańskiej 54 posiada największy wybór beletrystyki ostatniej doby. Wypożycza książki również na prowincję.

### Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dziś „SIEDMIU SZWABÓW”, opera Ludowa Millockera.

W środę święta komedia Sowiecka Katarzyna „KWIECISTA DROGA”, którą publiczność przyjmuje entuzjastycznie, oklaskując z zapalem zarówno treść sztuki jak też i świetną grę całego zespołu.

Od 10 do 99 groszy obowiązuwać będą ceny miejsc na arcydzieło poezji polskiej, pięknej mickiewiczowskiej eposy „PAN TADEUSZ” uświetnionej w 5 barwnych obrazach, która się ukazała jedyny raz w sobotę wieczorem.

„BAJADERA” ostatni raz po cenach znizowanych dana będzie w nadchodzącą niedzielę o godz. 16 ej.

Najpiękniejszy utwór, osnuty na tle życia, miłości i śmierci Chrystusa Pana p. t. „GOLGOTA” wejdzie niebawem na repertuar naszej sceny w reżyserji i inscenizacji St. Dąbrowskiego, oraz nowej szacie dekoracyjnej J. Hawrylkiewicza.

— Złote gody małżeńskie obchodzili w tym miesiącu małżonkowie Walenty i Franciszka z Luksov Lewandowscy, zam. przy ul. Kujawskiej 15. Uroczystość miała charakter ściśle rodzinny, uczestniczyli w niej obok jubilatów (małżonki lat 78, żona 68) ich cztery córki, syn i zięciowie, z których niektórzy przyjechali z zagranicy. Arcypasterz diecezji gnieźnieńskiej przesał jubilatowi błogosławieństwo kościelne. Ad multos annos!

— Na apel „Sokoła” Żeńskiego odpowiedziała p. Apolonja Sikorska, ofiarując 3 piękne dziełka Ossendowskiego i pan „G. W.” złożył 5 książek, w tem 3 tomy oprawne dzieł historycznych.

— Ostrzeżenie przed fałszerzami monet. W ostatnim czasie pojawiły się w obiegu fałszyfikaty monet srebrnych 5 i 10 złotych z wizerunkiem marsz. Piłsudskiego i orłem strzeleckim. Obydwa fałszyfikaty wykonane są sposobem odlewania a to 10-złotówki ze stopu srebra, zaś 5-złotówki ze stopu cyny, cynku i antymonu z wierzchu posrebrzane. Oba fałszyfikaty posiadają dźwięk zbliżony do monet prawdziwych, są jednak od nich nieco lżejsze. Zabki na otoku fałszyfikatu są miejscami zalane. Rysunek orła jest mniej wyraźny niż na monetach prawdziwych. W literach napisu „Rzeczypospolita Polska” i wartości monety widoczne są miejsca zalane, t. j. cechy właściwe odlewom. Osoby usiłujące puszczać w obieg tego rodzaju fałszyfikaty, proszą się zatrzymać i zawiadomić policję.

— Korzystajmy jeszcze z paru chwil beztrojskiego karnawału, spiesząc na zabawę młodych drogerzystów w dniu 2 marca br. w sali „Pod Lwem”. Moc niespodzianek oraz szampański humor przy dźwiękach doborowego zespołu „pomarańczowych” zapewni wszystkim wesołą zabawę.

### Na marginesie.

Pochwalam szczerze artykuł autora pana Z. G. K. z dnia 22 bm. dowodzący, że trzeba klasyfikować i umiejętnie rozdzielać pocałunki w rękę. Dziś, kiedy kobiety zajmują te same stanowiska co mężczyźni, wystarczy w biurze serdeczny, koleżeński uścisk dłoni, jak również na ulicy przy podaniu ręki — pochylenie głowy, ale żeby wyprowadzić zupełnie pocałunek w rękę z form towarzyskich, jest to absurd, który się nigdy nie przyjmie.

Uważam, że starsze panie, mężatki, jak również narzeczoną czy sympatję swoją powinien mężczyzna całować w rękę. Tego nigdy się nie wypelni, jest to zrosnięte z postacią dżentelmena, który wszedłszy do salonu, pochylając się — składa pocałunek pełen czci na ręce siwizną pokrytą matrony, pełen poważania na ręce kobiety zamężnej, jak również pocałunek, któremu amor przypina skrzydełka — na rączce ukochanej. Przecież kobiety to kwiaty ziemi, słońce opróżniające życie mężczyzny, którym należy się hołd — hołd widomy, nie tylko w postaci zdawkowego ukłonu.

Jeżeli chcielibyśmy naświetlić tylko stronę higieny, to trzeba byłoby położyć kres

życiu społecznemu i towarzyskiemu, jak również pozamykać wszystkie kawiarnie i lokale publiczne, bo przecież wysoce niehigieniczne jest przebywanie większej ilości osób w dusznej sali, oddychanie wylęciami innych, gdzie powietrze przepelnione jest dwutlenkiem węgla, a bardzo mała jest ilość tlenu potrzebnego nam do oddychania. Śmieszne jest, że wśród tylu niehigienicznych specjalnie pocałunek w rękę uraża niektóre panie. Bez złej woli nasuwa się przypuszczenie, że piszą to te panie, których może nie całowano w rękę, a przytem operują tak bardzo nieostrożnymi środkami obrony jak „dreny odpływowe od nosa, masażenie jęzorem, karaluchy lub ślimaki”. Porównywanie takie z wasami i ustami mężczyzny uważam za wysoce nieprzyzwoite i pewną jestem, że żaden kulturalny mężczyzna nie będzie milczał na takie zarzuty godzące w jego honor, lecz bojkotując p. Anetę Z. niecałowaniem jej w rękę na łamach „Dziennika Bydgoskiego” stanie w obronie wasów, które są zrosnięte z twarzą Polaka, ze wspomnień naszych — z twarzą mi Ojców i Dziadków, ich dumą, staropolskim wasem, o którym poci pisali, a który autorka artykułu z dnia 23. 2. 35. zmieszała — z błotem.

Lili Mielhorska.

## Z obrad Sokola Żeńskiego.

Na ostatnim posiedzeniu Okręgowego Wydziału Sokolickiego, odbytem 23 bm., były gniazda i oddziały żeńskie bardzo licznie reprezentowane, a obrady i powzięte uchwały przyczyniły się niewątpliwie do żywej i szerszej pracy w gniazdach, a tem samem większego rozwoju Sokolstwa na terenie okr. V.

Bardzo szeroko dyskutowano nad ćwiczeniami gimnastycznymi i obecnie odbywającym się kursie przygotowawczym na zlot wszechsłowiński, na zakończenie którego odbędą się specjalne popisy gimnastyczne i wspólna fotografia w dniu 3. III. W tym celu pożądanym jest, by wszystkie zarządy gniazd były obecne.

Naczelnik okręgu V dał pewne wskazówki do spraw powyższych i daleko idące wyjaśnienia w sprawie przyznania sali gimnastycznej przez inspektorat szkolny gniazdu III i V jednego terminu, zakazu przyzwoicia nauczycielstwa uczęszczania na ćwiczenia młodzieży szkolnej i t. p. W końcu omówiono wspólnie wycieczki i towarzyskie wieczorki, a wreszcie odbyła się wspólna kawa, podczas której zebrano na budowę sokolnicy 6.35 zł. Oby ten krok poczyniony przez sokolice O. W. S. w kierunku stworzenia wspólnego ogniska na terenie naszym, podjęty został we wszystkich gniazdach.

### Program zjazdu rolników.

Powiatowe zebranie, czyli t. zw. „masówka” członków Kółek Rolniczych odbędzie się w **środe, 27 bm. o godz. 10** w Bydgoszczy, w sali „Pod Lwem” przy ul. Marsz. Focha z nast. porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Referat: „Nowe ustawaodawstwo oddłużeniowe z uwzględnieniem dotychczas wydanych rozporządzeń wykonawczych” (referent mgr. praw Frankowski).
3. Dyskusja.
4. Wolne głosy i wnioski.
5. Referat: „Samopomoc lecznicza na wypadek choroby pracowników rolnych zatrudnionych u majorolnych” (Prelegent p. Mayer z Poznania).
6. Dyskusja.
7. Zebranie konstytucyjne Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych na wypadek choroby pracowników rolnych.
8. Zamknięcie.

Wobec tego, że porządek obrad przewiduje bardzo interesujące tematy, przeto i niezorganizowani rolnicy powinni wziąć w temże zebraniu udział.

O jak najliczniejszy udział w zebraniu prosi

Stefan Radziński,  
prezes powiatowy W. T. K. R.

### Plaga kradzieży strychowych.

„Pajęczarzy” ściga policja.

(kj.) Od kilku dni grasuje na terenie Bydgoszczy banda „pajęczarzy”, której specjalnością są kradzieże strychowe.

Szajka ujawniła niezwykle intensywną działalność. I tak w ciągu dnia wczorajszego kradzież bielizny ze strychu na szkołę niejakiej **Jadwigi Brockiej**, zam. przy ulicy Promenada 17, zgłosił tamże zamieszkały **Bernard Müller**. Drugi wypadek kradzieży strychowej miał miejsce przy ul. **Warszawskiej 23**. Złodzieje wtargnęli na strych z pomocą rozerwania kłódki od drzwi. Wartość skradzionej bielizny ocenia poszkodowany właściciel p. **Staniław Pamirski** na przeszło 400 zł.

Również przy ul. Bocianowo 39 grasowali pajęczarze. Weszli na strych za pomocą podrobionego klucza i skradli bieliznę na szkodę tamże zamieszkałej **Anny Markiewiczowej**.

Jak się dowiadujemy, dochodzenia policyjne prowadzone w celu ujęcia sprawców, dotąd nie daly pozytywnego rezultatu.

### Kury i indyki pana Dowmunta.

Znany artysta Teatru Miejskiego p. **Mieczysław Dowmunt**, zamieszkały przy ulicy **Wesołej 18** hoduje z zamiłowaniem drobi, jak indyki, kury itp. Rodzinka p. Dowmunta posiada bardzo się powiększyła. Dowiedział się o tem pewien złodziej, który wykrał z kurnika p. Dowmunta dwa białe indyki i sześć kur.

### Czytelnicy nasi mają głos.

### Odpowiedź na artykuł p. t. „Chcemy słońca!”

Aczkolwiek każdemu potrzebne jest słońce, najbardziej bezrobotnym — to jednak nie zgadzam się w zupełności z korespondentem z „Promenady”.

Ustępowi pierwszemu o nieporządkach na ulicy Promenada, można tylko przyklasnąć. Lecz drugi ustęp nie przypadł mi do gustu. Promenada — i dalej Bartodzieje — ongiś siedziba emerytowanych nauczycieli i kolejarzy, wymarzone miejsce dla hodowców pszczoł nie ma za mało słońca. Przechodząc co dzień Promenadę od jednego końca do drugiego, nie zauważyłem nigdzie nadmiaru drzew lipowych, tylko przy domach: narożnik ulic Promenada i Chopina, także **Wesoła** — Promenada, możliwość braku słońca, bo przy pierwszym stoją 3 duże kasztany w ogródku przy domu, przy drugim bardzo zarosnięty ogród owocowy. W ostatnim czasie zostały drzewa już cokolwiek obcięte, a idąc Promenadą dalej do Bartodziejów jest ulica bardzo mało zabudowana, tak, że niżej na brak słońca nie może się skarżyć. A szkoda byłoby tych bardzo ładnych lip, potrzebnych dla hodowców pszczoł.

Ale najgorszą wadą ma nasza „Promenada” pod względem dozoru policyjnego. Mało kto się o to troszczy, gdy rowerzyści jadą masowo po chodnikach. Gdym zeszłego roku zwrócił jednemu z policjantów uwagę na plagę powyższą, odpowiedział mi ów pan, że mamy zrobić wszyscy wnioski do policji z podpisami, a wten czas przyjdzie kontrola policyjna (po cywilnemu) i zbada tą rzecz.

Miałem już nawet przed tygodniem ten przypadek, że idąc do miasta, napotkałem rowerzystę, jadącego wozem po chodniku, a gdym mu zwrócił uwagę, to odpowiedział mi wyzwiskami. A ile tych przypadków!

Możemy tylko na tej drodze zaapelować do policji, a niejedyn złościz wpłynię do kasy samorządowej.

Mieszkaniec ulicy Promenada.

A może poprzedni korespondent mieszka po parzystej stronie ulicy. W tym razie ma rację, bo na tej stronie słońce nie dochodzi frontu z ulicy.

— **Sybiracy!** Odbiło się nadzwyczajne walne zebranie członków Związku Sybiraków, okręg pomorski w Bydgoszczy, na którym do zarządu zostali wybrani: prezesem **Władysław Młodecki**, wiceprezesem **Jan Piotr Śliwa**, sekretarzem **Władysław Liber**, zast. sekretarza **Julian Rogoziński**, skarbnikiem **Marjan Strzyżowski**, członkami zarządu: **Feliks Jaworski**, **Staniław Nehrebecki** i **Adolf Zieliński**, jako zastępcy: **Romuald Biel**, **Bronisław Wyrzykowski** i **Hieronim Wiśniewski**. Do komisji rewizyjnej należą: **Antoni Szymański**, **Teofil Woźnowski** i **Antoni Stróżyk**. Do sądu koleżeńskiego: **Władysław Młodecki**, **Teofil Młozowski** i **Józef Budziak**, jako zastępcy: **Franciszek Kanceler**, **Ludmiła Krzyżanowska** i **Staniław Nehrebecki**.

Sekretariat Związku mieści się w Bydgoszczy przy ulicy Gdańskiej 37, I piętro. Urzędowanie: w poniedziałki i piątki od godz. 17—18.

## Kupcy-Podróżujący w walce z konkurencją żydowską.

### Z rocznego walnego zebrania Stowarzyszenia Przedstawicieli Handlowych i kupców-Podróżujących.

(ak.) W ubiegłą niedzielę odbyło się w sali **Resursy Kupieckiej** roczne walne zebranie Stowarzyszenia Przedstawicieli Handlowych i Kupców Podróżujących w Bydgoszczy. Zebranie zajął prezes **Kucharzewski**, witając w serdecznych słowach członków oraz przedstawicieli państwa. Marszałkiem zebrania wybrano p. **Nowickiego**, sekretarzem p. **Czyżaka**, a ławnikami pp. **Misterka** i **Ramlscha**.

Z sprawozdań członków zarządu wynikało, iż działalność stowarzyszenia w roku sprawozdawczym była niezwykle ożywiona. Prezes p. **Kucharzewski** stwierdził, że w roku ubiegłym zaznaczył się spadek obrotów i wskutek ciężkiej depresji gospodarczej położenie kupca-podróżującego było również bardzo ciężkie. Założono nowe brańne organizacje w **T. ranu, Grudniażu i Gdyni**. Poza tem nawiązano kontakt z niemiecką organizacją podróżujących w Berlinie, gdzie osiągnięto szereg zastępstw dla członków. Tak samo stowarzyszenie utrzymywało ścisły kontakt z Izba Przemysłowo-Handlową w Gdyni i w szeregu wypadkach zwrócono się w sprawach podatkowych do Izby Skarbowej w Poznaniu.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności stowarzyszenia złożył sekretarz p. **Tatarek**. Stowarzyszenie starało się o przedstawicielstwa firm krajowych dla swych członków jak i firm zagranicznych. Jeżeli chodzi o

handel z Niemcami, trątniejąc tam trudności dewizowe były poważną przeszkodą dla nawiązania normalnych stosunków tak, że przy zastępstwach natrafiano na trudności. Wobec **wzrastającej konkurencji żydowskiej** stowarzyszenie wydało okólnik do poszczególnych towarzystw kupieckich, ażeby zamawiać towary tylko u podróżujących — chrześcijan. Członków liczy stowarzyszenie obecnie 81. Pomysłnie załatwiono także sprawę ubezpieczenia członków na wypadek śmierci, ibięc układ z towarzystwem ubezpieczeń „Vesta”.

Skarbnik p. **Pawowski** przedstawił stan kasy za rok ubiegły, wyrażający się w dochodach 1.777,99 zł i rozchodach 1.333,40 zł.

Po dłuższej dyskusji przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Wobec rezygnacji z dalszego piastowania godności prezesa ze strony p. **Kucharzewskiego**, który przeniósł się do Poznania, wbrano prezesem p. **Franciszka Nowickiego** wiceprezesem **Jana Aleksandrowicza**, sekretarzem **Marjana Czyżę**, skarbnikiem **Barbimieja Pawłowskiego**, zastępcą **Konstantę Kubicha**, ławnikami pp. **Dominiszewskiego**, **Pluchcińskiego**, **Zielińskiego**, **Kemnitza** i **Czarlińskiego**.

W dowód wielkiej zasług położonych dla stowarzyszenia adano dotychczasowemu długoletniemu prezowi p. **Kucharzewskiemu** członkostwo honorowe.





Na wolności i za kratą.

# Zapiski policji bydgoskiej

od 1830 do 1919 roku.

VI.

## Tajemnice cenzury wojennej.

Dwa razy wyszedł 1914 r. urzędowy zakaz wydawania „Dziennika Bydgoskiego”

(n.) Z chwilą ogłoszenia mobilizacji, dnia 1 sierpnia 1914 r. niemieckie dowództwo korpusu armji w Szczecinie, do którego okręgu należały Bydgoszcz i Gniezno, obwieściło czerwonemi plakatami o zawieszeniu wydawnictw „Dziennika Bydgoskiego” i „Lecha”. Inne pisma mogły dalej wychodzić.

Po kilku dniach zezwolono wydawnictwu na drukowanie „Dziennika Bydgoskiego” — warunkowo, z tem zastrzeżeniem, że każdy numer przejdzie poprzednią cenzurę wojenną. W aktach policji bydgoskiej znajdujemy pismo „Garnison-Kommando” z dnia 8 sierpnia 1914 r. skierowane do prezydenta miasta Bydgoszczy, w którym placmajor Hoffmann żąda, aby mu policja co dziennie donosiła o wszystkim co pisze „Dziennik Bydgoski”. Na co komisarz von Heybowitz odpowiedział dopiero dnia 12-go sierpnia.

Die Zeitung ist sehr zusammengeschrumpft und erscheint nur in einem Blatt, ohne Beilagen. In der Hauptsache bringt sie nur Kriegsnachrichten die deutschen Quellen entnommen sind.

(Dziennik drukuje się teraz na jednej karcie. Przeważnie podaje on wiadomości o wojnie ze źródeł niemieckich).

Interesujący jest tajny raport policji z dnia 6 sierpnia 1914:

Die gestern durch Extrablätter verbreitete Nachricht über einen Aufstand in Russisch-Polen wird einfach als deutsche Kriegsente belächelt.

von Heybowitz.

To znaczy: Wiadomość rozgłoszona dodatkami nadzwyczajnymi (pism niemieckich!)

### O WYBUCHU POWSTANIA W KONGRESÓWCE

przyjęta została przez tutejszą ludność z uśmiechem politowania jako zwyczajna niemiecka kaczka „wojenna”.

Heybowitz miał „dobre uszy” i nie mylił się w ocenie nastrojów.

10. 8. 1914 donosi on dowódcy garnizonu: Wydawca „Dziennika Bydgoskiego” Jan Teska opuścił więzienie w Inowrocławiu, w którym przebywał cztery miesiące.

A na to dowódca: „Eingezogen zu Militär”. (Teska już wcielony do pułku — i wysłany w ogień, na front zachodni).

Mieli dopiero hakatycy satysfakcję!

### PIERWSZY PODEJRZANY ARTYKUŁ.

Z końcem sierpnia 1914, gdy rozpoczęła się propaganda legionowa, umieścić „Dziennik Bydgoski” artykuł zasadniczy, doradzający kierowanie się w polityce rozumem a nie samem tylko uczuciem.

Cenzor, nie bardzo oswojony z arkanami języka polskiego i nie umiejący czytać myśli ukrytych między wierszami, pozostawił w aktach policji bydgoskiej następującą notatkę:

„Der Artikel ist in solch kauderwelschen Sprache und ohne Logik geschrieben, dass er nur schwer verständlich und noch schwerer zu übersetzen ist.

Gluptasek, zastępujący swe nieuctwo podejrzeniem, że artykuł „pozbawiony jest logiki”, był poprostu zaskoczony a nie chcąc się zdradzić wszystko zwał na mętny styl artykułu. Skutek był odwrotny. Komendantura zaczęła dochodzić, kto artykuł ten redakcji nadał i o co właściwie Polakom chodził. Otrzymałszy z „Dziennika” informację, żeby się zapytaniem zwrócono najpierw wprost do Polskiego Biura Korespondencyjnego w Berlinie, sąd wojenny w Bydgoszczy polecił policji politycznej śledzić dalej tę sprawę niezwykłą.

W aktach znajduje się odpis telegramu wysłanego do prezydium policji w Poznaniu zapytaniem o wspomniane biuro korespondencyjne, oraz dłuższa odpowiedź telegraficzna: Nie znamy takiego biura. Musieliście się pomylić. Chodzi widocznie o Wschodnią Agencję Telegraficzną — WAT.

Sledztwo utknęło na martwym punkcie. Kto był „WAT” wiedzieli, — agencja prasowa utworzona przez Koło Polskie, obsługiwana przez Korfańskiego i d-ra Stefana Podkomorskiego. — Ilec Polskiego Biura Korespondencyjnego, organu krakowskich aktywistów, redagowanego przez żyda Wilhelma Feldmana, jeszcze nie znali. Dowiedzieli się o niem dopiero później, gdy redakcja zaczęła podejrzane elaboraty austrofilów wrzucać do kosza...

Umysły hakatystów pracowały ciężko. Nie mogli się zrazu polapać w sytuacji. W prawdziwość niemieckich i austriackich odezw wojennych, zapowiadających zmartwychwstanie Polski —

### POLICJA NIE WIERZYŁA.

W aktach odnajdzie uważny szperacz liczne dowody tej nieufności.

31. 8. 1914 kierownik urzędu policyjnego Grasshoff osobiście przesłuchiwał panią Teskową, która prowadziła „Dziennik Bydgoski” przez cały czas wojny z podziwu godną odwagą, czy istotnie proklamacje o Polsce zostały przez naczelne dowództwo armji wydane i jak wygląda oryginał. Indagowana wydawczyni oświadczyła, że odbitkę proklamacji wrzuciła do... kosza, a tekstu dosłownie nie pamięta, wie tylko, iż odbitkę otrzymała z Polskiego Biura Korespondencyjnego w Berlinie.

Za podszeptem poirytowanych ową proklamacją hakatystów i samego prezydenta miasta, Mitzlaffa, skierował Grasshoff urzędowo zapytanie o bliższe szczegóły do prezydium policji w Berlinie, skąd przyszła odpowiedź uspokajająca: Proklamacje pochodzą ze sztabu armji austriackiej. Jest to

### JEDEN ZE ŚRODKÓW WOJENNYCH.

Polska agencja prasowa widocznie zmieniła tekst lub znieszczała go; „der Aufruf lautet anders”.

Dokumenty te są najwymowniejszym dowodem, że Niemcy tumanili naród polski, ale u nas nikt im nie wierzył.

Informacja „Dziennika Berlińskiego” o udzieleniu Sokolom polskim w Berlinie przez gminę sal szkolnych do ćwiczeń gimnastycznych, wywołała niezadowolenie u prezydenta m. Bydgoszczy, który odnośny raport odesłał Heybowitzowi z adnotacją: Der Bromberger Sokol hat Turngeräte im Vereinshaus! (Sokol bydgoski ma sprzęt gimnastyczny w Domu Polskim).

### „DZIENNIK BYDGOŚKI” SPRZYJA ROSJANOM!

Dnia 25 września 1914 renegat Heybowitz donosi sądowi wojennemu:

## DZIAŁ SPORTOWY

### ŚMIERTELNY WYPADEK W CZASIE BIEGU ZJAZDOWEGO.

Z Zakopanego donoszą: W czasie biegu zjazdowego o mistrzostwo Polski na Hali Goryczkowej wydarzył się przykry wypadek, którego ofiarą padł zawodnik Sokoła-Macierzy ze Lwowa Adam Tokarz. Zawodnik ten w czasie zjazdu runął na drzewo tak nieszczęśliwie, że doznał złamania polistawy czaszki i wstrząsu mózgu. Odwieziony przez pogotowie do szpitala w Zakopanem Lwowlanin walczy ze śmiercią.

### ZAKOŃCZENIE SANECZKARSKICH MISTRZOSTW POLSKI

W drugim dniu saneczkarских mistrzostw Polski w Krynicy w jedynkach panów mistrzostwo Polski zdobył Maks Enker (Makkabi Krynica), który uzyskał w czterech zjazdach ogólny czas 7:01.8 sek. Wśród pań bezkonkurencyjną okazała się Regina Enkerówna, która osiągnęła ogólnym czasem 7:45,7 sek.

### ANDERSEN ZWYCIĘŻA W BIEGU ZJAZDOWYM.

W poniedziałek w ramach 16 międzynarodowych mistrzostw narciarskich Polski odbył się na Hali Goryczkowej bieg zjazdowy pań i panów.

W biegu zjazdowym pań pierwsze miejsce zdobyła Staszek-Polankówna (Sokol, Zakopane) w czasie 2:30 sek.

W biegu panów jedynym reprezentantem zagranicznym Norweg Andersen zajął pierwsze miejsce, mając czas 2:13 sek.

### GRAMM ZWYCIĘŻCA TURNIEJU W BEAULIEU.

W finale międzynarodowego turnieju tenisowego w Beaulieu Cramm pokonał Palmieriego stosunkowo łatwo 6:2, 6:4, 6:2, zajmując pierwsze miejsce w turnieju.

W handicapie Wittmann odniósł dwa zwycięstwa, bijąc Caillarda 6:3, 6:4 i Medecina 6:3, 6:4. Tarlowski przegrał z Medecinem 2:6, 5:6. Hebda w handicapie nie startował.

### NIEMIECKI TRENER NASZYCH PIŁKARZY.

Polski Związek Piłki Nożnej zaangażował na trenera naszych piłkarzy Niemca Otto Kurta. Pan Kurt przybyć ma do Warszawy już w pierwszych dniach marca br.

Niemieckie Biuro Informacyjne, potwierdzając powyższą wiadomość, jednocześnie komunikuje szczegóły następujące:

„Jest już dziś rzeczą pewną, że Polacy wezmą udział w olimpijskim turnieju piłkarskim 1936 roku w Berlinie. Dlatego też Polacy zabiegają o jak najlepsze przygotowanie swoich kandydatów olimpijskich w

„Die Zeitung verrät jetzt eine leise Russenfreundlichkeit. Eine eigene Meinungsäußerung vermeidet sie, bringt ihren Lesern aber Alles, was die Russen entschuldigen und in einem besseren Licht erscheinen lassen könnte”.

To znaczy, że „Dziennik Bydgoski” zaczyna się lekko skłaniać ku Rosjanom. Jest zbyt ostrożny, aby ujawnić to co myśl, ale celowo powtarza z innych gazet takie wiadomości, które przedstawiają armję rosyjską w dobrym świetle.

Chodziło o przedruk różnych notatek z „Gazety Olsztyńskiej” (zasilanej informacjami przez Stanisława Nowakowskiego) opisujących poprawne zachowanie się żołnierzy armji rosyjskiej, która wstąpiła do Prus Wschodnich i odnosiła się do ludności mówiącej po polsku więcej jak przyjaźnie, bo serdecznie; olbrzymie спустoszenia na tym terenie były dziełem armat niemieckich. Za objawione sympatie słowiańskie, rozstrzelano kilku Mazurów pruskich!

Tak się przedstawiał nasz ruśofilizm a raczej panslawizm, wznawiany jeszcze przed wojną przez redaktora Jana Teskę.

Na skutek donosów Heybowitza cenzura zaczęła wydawnictwo „Dziennika” przesłać do sądu, posyłając redakcji dwa razy upomnienie z ostrą naganą (raz za przedruk listu włoskiego korespondenta Luigi Barzini o bombardowaniu katedry w Reims, drugi raz za wiadomość o barbarzyńskim znęcaniu się mieszkańców miasta Halle nad bezbronnymi jeńcami). Ostatecznie nadszedł 7 listopada 1914 teletelegram z DOK. Szczecin zamykający wydawnictwo „Dziennika” na dłuższy przeciąg czasu.

(Ciąg dalszy nastąpi).

la. Na przewodniczącego walnego zebrania zaproszony został znany działacz sportowy p. inż. Sosnowski.

### OTWARCIE SEZONU PIŁKARSKIEGO W BYDGOŚCZY.

(kj). W ub. niedzielę odbyło się w Bydgoszczy nieoficjalne otwarcie sezonu piłkarskiego. Z tej okazji odbył się mecz towarzyski Sokół I — Brda, zakończony wynikiem 2:1 dla Brdy. Mecz naturalnie miał charakter treningowy i rozegrany został w niezbyt sprzyjających warunkach terenowych.

W tym samym dniu wyszli na boisko po raz pierwszy piłkarze Polonji. Spotkanie dwóch teamów wewnątrzno-klubowych zakończyło się remisowo.

### Ze Związku Pań Domu.

W ubiegłym tygodniu w Związku Pań Domu odbyło się pierwsze walne zebranie przy bardzo licznej udziale członkiń. Przewodnicząca Związku p. Neugebauerowa w kilku słowach powiedziała o zadaniach i idei Związku Pań Domu i jego systematycznego rozwoju w Polsce. Zagranicą do Związku Pań Domu należą masy kobiet i dlatego jest on siłą, z którą się liczą i przemysłowiec i kupiec, budowniczy i wynalazca, a nawet ustawodawstwo przysłuchuje się do głosu zrzeszonych kobiet.

Następnie p. przewodnicząca dziękowała wszystkim, którzy się przyczynili do rozwoju Związku Pań Domu na terenie Bydgoszczy, w pierwszym rzędzie zarządowi i dyrektorce Zenskiej Zawodowej Szkoły p. Makowskiej za świetlicę i dalekoidającą pomoc przy organizowaniu wszelkiego rodzaju kursów z dziedziny gospodarstwa domowego, szycia, gotowania i robót ręcznych. Również i dyr. Gazowni Miejskiej p. inż. Klimczakowi za udzielenie lokalu Gazow dla lekcji gotowania. W dalszym ciągu zostały odczytane sprawozdania z poszczególnych sekcji, a także sekretarki, skarbniczki i komisji rewizyjnej. Poza tem p. przewodnicząca krótko przedstawiła program przyszłych prac, na czło których wysuwa się narazie urządzenie wystawy z działy gospodarstwa domowego i robót ręcznych. Wystawa odbędzie się w ostatnich dniach marca w sali Resursy Kupieckiej i potrwa tydzień.

W dalszym ciągu zebrania odbyło się zgodnie ze statutem wylosowane trzeciej części zarządu, przyczem wylosowane osoby zostały ponownie wybrane przez akklamację.

Jako ostatni punkt zebrania odbyły się wybory delegatów najazd Związku Pań Domu w Krakowie, który się odbędzie w kwietniu br. Wybrano pp.: Neugebauerową, Englichtową i Rutkowską. Prowadziła zebranie p. Hamerowa.

### Awantura po balu.

W niedzielę nad ranem nieznanymi osobami napadli na wracającego z balu 24-letniego Edmunda Płodzińskiego, zamieszkałego przy ulicy Grodzkiej 10. Napastnicy zadali Płodzińskiemu jakimś ostrym przedmiotem ranę w bok. Przechodnie zajęli się napadniętym i odstawili go do Lecznicy Miejskiej.

piłkarstwo. Angażując Otto Kurta, Polacy zapewniają sobie współpracę jednego z najwybitniejszych niemieckich instruktorów i fachowców w piłkarstwie”.

### WARTA OSTATECZNIE BOKSERSKIM MISTRZEM POLSKI

Mecz Makkabi — Culavia zakończył definitywnie drużynowe mistrzostwo Polski w boksie. Pierwsze miejsce zajęła, jak i w poprzednich latach poznańska Warta, uzyskując 11 punktów na 12 możliwych. Ostateczna tabela rozgrywek przedstawia się następująco:

	gier	st. pkt.	st. zw.
1) Warta — Poznań	6	11:1	79:15
2) Makkabi — W-wa	6	6:6	53:43
3) Culavia — Inowr.	6	4:8	35:61
4) I. K. P. — Łódź	6	3:9	23:71

### Mistrzostwa Pomerza w boksie odbędą się w Bydgoszczy.

(k). Jak nas informują, Pomorski Okręgowy Związek Bokserski zdecydował się miał w ostatniej chwili na urządzenie indywidualnych mistrzostw Pomerza w pięściarstwie w drugiej połowie marca w Bydgoszczy.

Zawody mistrzowskie odbyłyby się u nas po raz pierwszy.

Na uchylene pierwotnej decyzji urządzenia mistrzostw w Grudziądzu wpływ miały względy kasowe, a przede wszystkim katastrofalny upadek boksu grudziądzkiego, który wykazały urządzone tam zawody o mistrzostwo miasta.

Decyzję o przeniesieniu mistrzostw do Bydgoszczy przyjmują sportowcy Pomerza z dużym zadowoleniem.

### BYDGOŚKI KLUB PŁYWACKI „WODNIK”.

Zebrań sekcji żeglarskiej odbędzie się dnia 28 bm. o godz. 20 w hotelu Lening przy ul. Długiej.

Zebrań kierownictwa sekcji łyżwiarskiej odbędzie się w piątek, dnia 1 marca br. o godz. 20 u kol. Bomirskiego, ul. Chodkiewicza 16 m. 2.

### CZOŁOWI PRZEDSTAWICIELE WŁADZ I SPOŁECZEŃSTWA

tworzą radę sportową przy B.K.S. Polonja.

(kj). Jak wiadomo, w dzisiejszy wtorek, o godz. 20-iej odbędzie się w Resursie Kupieckiej roczne walne zebranie B.K.S. Polonja. Na zebraniu tem utworzona zostanie specjalna rada sportowa, składająca się z 10 do 15 osób. Będzie ona organem opiniodawczym przy zarządzie, a w skład jej wejdą czołowi przedstawiciele władz i społeczeństwa z pp. starostą dr. Stefanickim i prezydentem miasta Barciszewskim na cze-



(PŁATNY DZIAŁ REKLAMOWY).

### Gdzie zamieszkać?

„Gastronomia”, hotel i restaur., Dworcowa 19.

### Restauracje:

Restauracja, kawiarnia i cukiernia Berendt, Dworcowa 6.

### Gdzie i co kupić?

O. Neuman, Stary Rynek 14, tel. 17-19. Nowości wiosenne, jedwabie, tow. weł., baweł., inletry, firany, koldry. Najniższe ceny.

Be-De-Te — Bydgoski Dom Towarowy — Gdańska 15. Największy dom tow. Polski Zach.

H. Kaszubowski S.z.o.p. Długa 22. Zegarki, biżut.

Drukarnia Bydgoska S. A., Poznańska 12/14 — wykonuje wszelkie druki familijne, kupieckie i dla towarzyszy — szybko, czysto i tanio.

### Odjazd pociągów z Bydgoszczy:

Toruń — Warszawa:	2:37, 6:50, 8:05, 2:57, 12:55, 15:30, 16:10, 19:58, 21:58 (transylowy), 23:16.
Człuchwa — Gdańsk — Gdynia:	0:40, 8:56, 6:50, 7:35, 12:13, 13:13, 17:17, 20:03, 20:10.
Łoszczyna — Gdynia:	8:13, 15:45.
Nakło — Pila:	0:01, 6:15, 10:35 (trans.) 14:45, 19:45.
Unisław — Brodnica:	4:55, 8:11, 13:45, 16:10, 21:50.
Inowrocław — Poznań:	3:50, 6:20, 11:45, 13:40, 18:10, 20:40, 22:25, 23:15.
Wągrowiec — Poznań:	5:00, 10:35, 13:20, 18:54.
Inowrocław — Karsznice — Herby Nowe:	13:40, 23:15.

# Poco ta walka

## Obludny stosunek endecji do rzemiosła.

Z kół rzemieślniczych piszą nam:

Stronnictwo Narodowe oparło się po ucieczce obszarników i przemysłowców do sanacji głównie na stanie średnim. Tem się tłumaczy, że odeszły wyborcy przy ostatnich wyborach samorządowych zwracali się szczególnie do mieszczaństwa a w niem przedewszystkiem do rzemiosła, które w endecji rzekomo dlatego miało mieć najlepszego opiekuna, bo program gospodarczy Stron. Narodowego w szerokim zakresie uwzględnia przedewszystkiem jego postulaty. Istotnie program ten mówi o konieczności poparcia procesu kapitalizacji, wzmocnienia stanu średniego dla stworzenia polskiego kapitału i obsługi rynku wewnętrznego Polski przez tenże polski kapitał.

Hasła te są piękne, ale rzeczywistość poucza nas niestety, że są one — o ile chodzi o Str. Narodowe — nieszczerze. Aby się o prawdziwie tego twierdzenia przekonać, starczy wziąć do ręki numer 34 „Orędownika”, organu Stronnictwa Narodowego w Poznaniu, który wyrósł i żyje wyłącznie poparciem drobno-mieszczaństwa i rzemieślnika. Pojawił się w nim pod nagłówkiem: „Poco ta walka? Nieubłagana zawziętość rzeźników na bekoniarnie” — artykuł, który bez zastrzeżeń staje po stronie bekoniarni bydgoskiej, a kpi w żywe oczy z rzeźników, należących — jak mówi — w dalszym ciągu do siery najlepiej sytuowanej.

Przedewszystkiem stwierdzić trzeba, że nie ma żadnej zawziętości w stosunku do bekoniarni po stronie rzeźników, bo obronę rzeczową słusznych interesów nie można nazwać nieubłaganą zawziętością. Wiemy, że bekoniarze lubią i potrafią pochlebne dla nich głosy prasy suto optać. Ale czyż nieznaną sprawę pisma i w dodatku pisma, chcącego uchodzić za przyjaciela rzemiosła, powinna iść tak daleko, ażeby zapoznać prawdę do tego stopnia, że potępia się rzemieślników a chwali przedsiębiorstwo, które wyrosło na silną placówkę przemysłową tylko dzięki atmosferze cieplarnianej, jaką otoczył ją rząd? Czyż „Orędownik” nie wie, że przemysł bekonowy, którego zwolniono od podatku przemysłowego od obrotu, któremu przyznano ulgi celne i wypłaca się premie eksportowe a w końcu oddano do wyłącznej niemal dyspozycji fundusz interwencyjny na rzecz rolnictwa, opłacany w większości przez prywatny ubój, to znaczy, że przemysł, który wyrósł na potęgę m. in. kosztem rzemiosła rzeźniczo-wędliniarskiego, dziś idzie coraz bardziej na rynek wewnętrzny i cenami dumpingowymi niszczy warsztaty rzemieślnicze, które zatrudniają w stosunku do produkcji znacznie więcej ludzi niż bekoniarnie, nie korzystają ze żadnych ulg a płacą wysokie haracze od uboju, są hoźnami źródłami dochodów dla kas skarbowych i samorządowych i kładą poważne sumy na różne cele społeczne?

Jeżeli ciekaw jest skutków dopuszczenia be-

koniarni w nierównych warunkach konkurencyjnych do handlu na rynku wewnętrznym, niechaj zajrzy do bydgoskiej Hali Targowej, gdzie w 50 kilku jatkach mięsnych niegdyś obsadzonych, utrzymało się już tylko 3 rzeźników, resztę konkurencja uprzywilejowanych bekoniarni, zwożących mięso częściowo z innych miast do Bydgoszczy, zniszczyła. Jeżeli mimo to „Orędownik” występuje w obronie bekoniarni, to za taką życzliwość programową dla rzemiosła oczywiście żaden rzemieślnik nie da złamanego szelaga.

Ażeby szeroki ogół wtajemniczyć, na czym rzekoma zawziętość rzeźników na bekoniarnie polega, należy stwierdzić, że rzeźnik płaci za ubój jednej świni 5 zł Rzeźni Miejskiej i 1,50 zł podatku interwencyjnego państwu. Nado uiszcza osobne opłaty za używanie haków i 4 zł miesięcznie od jednego metra kwadratowego chłodni Rzeźni. Bekoniarnia płaci za ubój jednej świni tylko 3 zł bez podatku interwencyjnego a z wszystkich urzędów Rzeźni Miejskiej korzysta bez dalszych opłat. Ulgi te były uzasadnione, dopóki produkty bekoniarni szły na eksport, ale jakim — pyta rzemieślnik — prawem zwalnia się część produkcji, pozostającej na rynku wewnętrznym od opłat, które uiszczać muszą rzeźnicy, obsługujący także rynek we-

wewnętrzny? Otóż rzeźnikom nie chodzi o nic innego jak o sprawiedliwe rozwiązanie tego zagadnienia i wytworzenie równych warunków konkurencyjnych. A zyskałoby na tem i miasto.

Jak można ten postulat uważać za wypływ nieubłaganej zawziętości, to już jest tajemnicą „Orędownika”, który ze zawziętością godną lepszej sprawy występuje w obronie „polskiej” bekoniarni bydgoskiej a przez to samo pośrednio broni interesów zalewającej rynek bydgoski bekoniarni nakielskiej, należącej do żyda.

Rzemiosło sobie to zapamięta.

J. W.

## Zła przemiana materji

jest często przyczyną wielu chorób (kamienie żółciowe, artretyzm, ischias, choroby skóry). Ziola Cholekinaza H. Niemojewskiego systematycznie i energicznie wzmagają czynność wątroby, wydzielają w ten sposób szkodliwe, poboczne produkty przemiany materji, równocześnie uniemożliwiając zaleganie ich w organizmie. Sprzedaż: Skład główny: Warszawa, Nowy-Świat 5 oraz apteki i składy apteczne. Żądać bezpłatnych broszur.

## Jubiler oddał włamywacza w ręce policji.

Półtora roku więzienia za kradzież biżuterji. (ak) Znany włamywacz, karany już kilkakrotnie przed sądami 32-letni Bonifacy Andruszkiewicz z Wądowa pow. sepoleńskiego niema szczęścia. Nigdy bowiem za swe przestępstwa nie uszedł bezkarnie. Przypuszczał, że ostatnie jego śmiałe włamanie do rolnika Alfonsa Mrozika w Wąwelnie dokonane przed kilku tygodniami nie wyda się i nie dosięgnie go karząca ręka sprawiedliwości. Pomylił się jednak.

Ze skradzioną u wspomnianego rolnika biżuterją Andruszkiewicz przyjechał do Bydgoszczy, ażeby klejnoty sprzedać. Tu zwrócił się do pewnego jubлера oferując mu sprzedaż cennego złotego zegarka. Jubiler jednak miał poważne podejrzenie i wątpliwości co do pochodzenia zegarka. Wątpliwości te okazały się słuszne. Sprytny jubiler bowiem pertraktując z Andruszkiewiczem dał znak pomocnikowi, ażeby skomunikował się z policją. Istotnie przybyła policja stwierdziła, iż dzięki sprytowi jubлера udało się przychwycić znanego złodzieja i włamywacza.

Sąd okręgowy skazał niepoprawnego włamywacza onegdaj na karę bezwzględnego więzienia przez półtora roku.

## Odpowiedzi redakcji

Zainteresowany. Blizszy adres Związku Powstańców Górnolaskich nie jest nam znany. Radzimy zaadresować Zw. P. G. przez Urząd Wojewódzki — Katowice.

# Hańbiąca śmierć

## z ręki kata

### grozi morderczyniom śp. Niezgódzkiej.

(kj). Rozwiązanie ponurej zagadki, która kryła mizerna przybudówka w oficynie przy ul. Gdańskiej 136, wstrząsnęła do głębi sumieniem bydgoskiego społeczeństwa. Szczegóły mordu, dokonanego na osobie 77-letniej Marji Niezgódzkiej są tak straszne i okrutne, że bledną przy nich inne zbrodnie, których tak wiele notują w ostatnich czasach kroniki kryminalne. Mord, dokonany przez dwie młode kobiety dla zdobycia

### Kim są morderczynie?

Osoby ponurech morderczyń są dziś przedmiotem zainteresowań tłumów. Ludzie poprostu wierzyć nie chcą, że znaleźć się mogły kobiety o kamiennym sercu, kobiety, które z premedytacją dokonać mogły tak bestjałskiego mordu.

Kim są morderczynie?

Jedną z nich, 24-letnia Irena Żakowa jest młodą mężatką. Maż jej pozostaje od dłuższego czasu bez pracy. Nazwisko panienskie Żakowej brzmi Kamińska. Urodziła się w Niemczech w Gelsenkirchen, gdzie też ukończyła 6 klas szkoły ludowej. Meza swego poznała w Bydgoszczy i razem z nim zamieszkała w oficynie domu przy ul. Gdańskiej 136, którego właścicielką jest znana paserka Kwiecień. Już w miesiąc po ślubie przyszło na świat dziecko.

Małgorzata Ossowska, o rok młodszą, jest koleżanką Żakowej z czasów szkolnych. Wspólnie z jakąś kobietą lekkich obyczajów zamieszkiwała przy ul. Wysokiej 14. Źródła dochodów Ossowskiej są dość niewyraźne. Podawała się za robotnicę, lecz najprawdopodobniej utrzymywała się z tajnego niezrządu. I ona urodziła się w Niemczech, w Berlinie i ukończyła 5 klas szkoły powszechnej.

Obydwie morderczynie dotąd prawie ze nieznane były p. licji. Tylko Żakowa była kiedyś karana krótkoterminowym aresztem za jakąś drobną przewinę.

Jak nas informują lokatorzy domu przy ul. Gdańskiej 136, Małgorzata Ossowska niemal codziennie odwiedzała Żakową. Ossowska była typem nawskroś męskim.

Zdecydowana na wszystko, nie znająca strachu ani litości, jako pierwsza rzuciła myśl dokonania zbrodni. Żakowa była typem niemniej stanowczym i razem z Ossowską stanowiły dobraną parę, która smutną sławą przestępczą przyćmić miała jakie zbrodniarki przebywające w więzieniu dla kobiet w Fordonie, jak Rita Gorgon i Maliszowa.

### Jak doszło do strasznego mordu?

Jak już wczoraj pokrótce wspomnieliśmy, potworny plan mordu wylądował w mózgu Żakowej i Ossowskiej już na początku grudnia. Wtedy jednak postanowiły one zwabić ś. p. Niezgódzkę za miasto, na Jachcice, i tam ją zadusić. Rola dusicielki przypaść miała Ossowskiej. Kiedy podstęp wywabienia starszki za miasto się nie udał, nieludzkie zbrodniarki zdecydowały się zamordować ś. p. Niezgódzkę w jej własnym mieszkaniu.

Przez dwa tygodnie morderczynie czatowały w oficynie na swoją ofiarę. Tak się jednak zawsze składało, że zbrodnicygo zamysłu wykonać nie mogły.

Nadchodzi wreszcie krytyczny wieczór 1-go lutego.

Krótco przed północą trzykrotnym uderzeniem młotka w głowę ś. p. Niezgódzka została zamordowana. Agonia nieszczęsnej starszki trwała przeszło godzinę. Przez cały, długi jak wieczność, czas konania ś. p. Niezgódzkiej morderczynie stały nieruchomo za piecem. Dopiero gdy ofiara ich wydała ostatnie tchnienie zabraly się do rabunku. W tym samym momencie za przeziwczym trzaskiem pękła w stojącym na piecu blaszanym garnku emalia.

Przeraziło to do tego stopnia Żakową, że chciała wybiec z pokoju zbrodni.

Wtedy zatrzymała ją Ossowska słowami: **Stój cholero, bo nas wśypiesz!**

I rzeczywistość Żakowa uspokoiła się i razem z przyjaciółką zabrała się do rabunku.

Noc spędziły obydwie morderczynie razem w mieszkaniu Żakowej.

Żakowa oka nie zmrużyła, natomiast Ossowska zasnęła spokojnie w pozycji siedzącej na krześle i dopiero nad ranem poszła do domu.



MAŁGORZATA OSSOWSKA trzykrotnym uderzeniem młotka w głowę zadala śmiertelne ciosy...



IRENA ŻAKOWA młoda mężatka i matka jednorocznego dziecka zamordowała ś. p. Niezgódzkę.

### W oczekiwaniu rozprawy.

Morderczynie przebywają w dalszym ciągu w więzieniu sądowym. Wobec ukończenia śledztwa prokurator Sądu Okręgowego Czak w najbliższych dniach przystąpi do wygotowania aktu oskarżenia.

Rozprawy spodziewać się należy już w połowie marca.

Obydwom zbrodniarkom grozi kara śmierci przez powieszenie.

### Ważne

dla urzędników, oficerów i emerytów państw.

Linje Żeglugowe Gdynia — Ameryka na wybieżkę wiosenną ss. Kościuszko 5—29 IV. br. udzieliła zniżki 50%. Zatem cena przejazdu wraz z luksusowym utrzymaniem wyniesie od 395 zł.

Dla urzędników: Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Polskiego, Banku Rolnego i P. K. O. 25% zniżki t. j. od 472,50 zł.

Informacji udziela i zgłoszenia przyjmuje telefonicznie 764 od 11—13 i od 17—18 Pol. Tow. Kraj. sekcja wycieczkowa, Nowy Rynek 1.

— Klub Mandolinistów „Lutnia” z okazji dziesięciolecia istnienia klubu organizuje jubileuszowy kurs mandolinowo-gitarowy z dniem 15 marca br. Z wyżej wymienionej okazji opłata kursu każdemu dostępna. Informacje w lokalu klubowym, ul. Poznańska 17 we wtorki i piątki od godz. 20-23. Zastugi klubu dyplomowane. Na powyższy kurs przyjmuje się również dzieci.

## Robotnicy zajęli fabrykę

### na znak protestu przeciw masowej redukcji.

Wilno, 26. 2. (tel. wł.). Dyrekcja fabryki przyborów radiowych „Electric” wymówiła pracę 450 robotnikom, tłumacząc się brakiem zamówień. Robotnicy wypowiedzenia nie przyjęli i postanowili nie opuszczać fabryki przed cofnięciem zamierzonej masowej redukcji. Na skutek układów doszło do kompromisowego załatwienia zatargu. Po oświadczeniu dyrekcji, że wypowiedzenie pracy ma charakter prewencyjny, mianowicie miało być zastosowane tylko na wypadek gdyby fabryka w międzyczasie nie zdołała zdobyć nowych zamówień, robotnicy okupację fabryki znieśli.

## Strajk w Chrzanowie.

Kraków, 26. 2. (tel. wł.). W dyrekcji cementowni w Górcie pod Chrzanowem odbyła się konferencja w sprawie uruchomienia zakładów Firley'a. Przedstawiciele dyrekcji uzależnili otwarcie zakładów od zgody robotników na obniżkę płac o 35%. Robotnicy żądanie to odrzucili.

## PROGRAM RADJOFONICZNY.

ŚRODA, 27 LUTEGO.

WARSZAWA-RASZYN. 6,45: Audycja poranna. 12,10: Koncert zespołu Pawła Rynasa i Zygmunta Ledermana. 13,00: Dziennik południowy. 13,05: Piosenki Tito Schipa (płyty). 15,45: Fragmenty teatralne. 16,00: Zespół harmonistów warszawskich i solista. 16,45: „Listy od dzieci” (starszych). 17,00: Utwory na skrzypce w wyk. Wacława Grudzińskiego. 17,25: „Racjonalne obuwie” (pogadanka dla kobiet). 17,35: R. Schumann: Manfred — uwertura (płyty). 17,50: Poradnik sportowy. 18,00: Skrzynka pocztowa rolnicza. 18,15: Zespół Stefana Rachonia. 18,45: Odczyt gospodarczy. 19,00: „Miniatury kwartetowe” w wyk. krakowskiego kwartetu smyczkowego (I skrz. dr. St. Eibenschütz, II skrz. Adolf Peters, altówka Stefan Schleichkorn, wiolonczela Ferdynand Macalik). Transmisja z Krakowa. 19,20: Pogadanka aktualna. 19,30: Piosenki w wyk. Heleny Dal. Transmisja z Wilna. 19,50: Wiadomości sportowe. 20,00: Wieczór Kasprowiczowski. Transm. z Poznania. 20,30: Eric Coates: Londyńska suita w wyk. „New Light Symphony Orch.” (płyty). 20,35: Dziennik wieczorny. 20,45: „Jak pracujemy w Polsce”. 21,00: Koncert Chopinowski w wyk.

prof. Zbigniewa Drzewieckiego. 21,30: Odczyt w języku angielskim: „Dwa skarby Krakowa — złoty globus i arcydzieło Lionarda”. Transmisja z Krakowa. 21,40: Pieśni polskie w wyk. Adama Dobosza. 22,15 Muzyka taneczna.

TORUŃ. 15,40: Zapowiedź programu. 15,45: Orkiestry taneczne (płyty). 16,00: Transmisje z Warszawy. 17,35: Utwory fortepianowe (płyty). 17,50: Transmisja z Warszawy. 19,00: Transmisja z Krakowa: „Miniatury Kwartetowe”. 19,20: Transmisja z Warszawy. 19,30: Transmisja z Wilna: Piosenki w wyk. Heleny Dal. 19,45: Transmisja z Warszawy. 19,50: Wiadomości sportowe z Warszawy i Pomorza. 20,20: Transmisja z Poznania: Wieczór Kasprowiczowski. 20,30: Transmisje z Warszawy. 21,30: Transmisja z Krakowa. 21,40: Transmisje z Warszawy.

ZAGRANICA. 19,00: Wrocław. Koncert solistów. Wiedeń. Anje i pieśni. 20,00: Stockholm. Recital śpiew. Budapeszt. Koncert galowy. 21,00: Koenigswusterhausen. „Piękne melodie”. Bruksela franc. Recital śpiewaczy. Radio Paris. „Maskotka” operetka Audrana. 22,00: Kopenhaga. „Carmen” opera Bizeta. 23,00: Monachium. Muzyka tan. Luksemburg. Muzyka kameralna. Londyn Nat. Muzyka lekka. 24 09: Sztutgart. Koncert nocny.

# STATNIE WIADOMOSC

## Pogrzeb trzech ofiar „białego szaleństwa”.

W Andrychowie przy tłumnym udziale mieszkańców odbył się pogrzeb ofiar tragicznego wypadku narciarzy na Babiej Górze ś. p. **Janiny Frysiówny** — urzędniczki banku oraz ś. p. **Władysława Olejczyka** — urzędnika fabryki. W **Wadowicach** odbył się pogrzeb trzeciej ofiary wypadku narciarskiego ś. p. **Heleny Banachowskiej**.

## Tragedja nieszczęśliwej meżatki.

**Warszawa, 26. 2. (Tel. wł.)** Urzędniczka banku Bronisława Sochowa od kilku lat nie żyła ze swym mężem. Wczoraj w mieszkaniu własnym targnęła się na życie. Kula rewolwerowa przeszła jej serce. Śmierć nastąpiła natychmiast. Zwłoki jej odesłano do prosektorjum.

Policja wszczęła dochodzenia, celem ustalenia przyczyny tak rozpaczliwego kroku kobiety, która nie pozostawiła żadnego listu, wyjaśniającego tragedję jej serca. (r)

## Wybory do Bratniaka na Uniwersytecie Jagiellońskim.

**Kraków, 26. 2. (PAT.)** W odbytych ostatnio wyborach do Bratniej Pomocy studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego, na 1056 uprawnionych, głosowało 740 studentów, z tego na zjednoczoną listę młodzieży porządowej padło 517 głosów, a na listę młodzieży narodowej i ludowej 212 głosów. W zarządzie Bratniej Pomocy młodzież porządowa otrzymała 24 miejsca, opozycja 9. Na prezesa wybrano ponownie p. Sobonia.

## Swinia — wylała.

**Żółkiew, 26. 2. (PAT.)** Za koszarami wojskowymi pod Sopotynem oddział 6 pułku strzelców konnych przystąpił do rozbijania przy świetle reflektorów ogromnych mas kry lodowej na rzecze Swini za pomocą granatów ręcznych. Woda wdarła się do wielu domów i piwnic. Na Winnikach ludność usuwa swój dobytek do wyżej położonych domostw.

## Burza na Atlantyku.

**Londyn, 26. 2. (PAT.)** Burza szalejąca na Atlantyku uszkodziła w zatoce Biskajskiej dwa angielskie parowce, pozabawiając je steru. Holownik francuski zdołał przyjąć z pomocą jednemu z parowców, natomiast o losach drugiego niema żadnych wiadomości. Również kontrtorpedowiec angielski „Wiceroy” w drodze z Cassablanci do Gibraltaru uległ wskutek burzy uszkodzeniu.

**Londyn, 26. 2. (PAT.)** Parowiec niemiecki „Europa”, w drodze z Tunisu do Rotterdamu, w pobliżu przylądka Vilano, o północnych brzegów Hiszpanji, znalazł się w niebezpieczeństwie z powodu burzy. Statek wysłał sygnały S. O. S.

## Los projektu konstytucji jeszcze nie przesądzony.

Nowe pogłoski o opinii Belwederu.

**Warszawa, 26. 2. (Tel. wł.)** W kołach parlamentarnych utrzymuje się upórcozywie pogłoska, że sanacja w związku ze sprawą konstytucji daremnie stara się o posłuchanie w Belwederze. **Marszałek Piłsudski** podobno niedwuznacznie dał do zrozumienia, że projekt uważa za chybiony. W r. 1921 uchwalono konstytucję przeciw niemu, co odbiło się ujemnie na rozwoju państwa. Obecnie chce się robić konstytucję dla niego, z czego, stojąc przy schyłku swego życia, już nie będzie mógł dla dobra państwa skorzystać. **Uchwalenie nieograniczonych nieomal uprawnień dla przyszłej głowy państwa**, w tej chwili jeszcze nieznanej, jest — jak mówią pogłoski — zdaniem Belwederu z punktu widzenia interesów państwowych rzeczą conajmniej ryzykowną.

W związku z tem rzekomem stanowiskiem Belwederu w szeregach sanacji na terenie parlamentarnym daje się zauważyć pewien niepokój. Są tacy, którzy twierdzą, że sanacja byłaby rada, gdyby cały projekt było można bezkompromitacji splawić.

Stwierdzamy, że są to pogłoski, których wiarygodności sprawdzić nie można. Być może, że pogłoski te lansuje się dla uspienia czujności opozycji, która po smutnym doświadczeniu w stycz-

## Szafański podstęp.

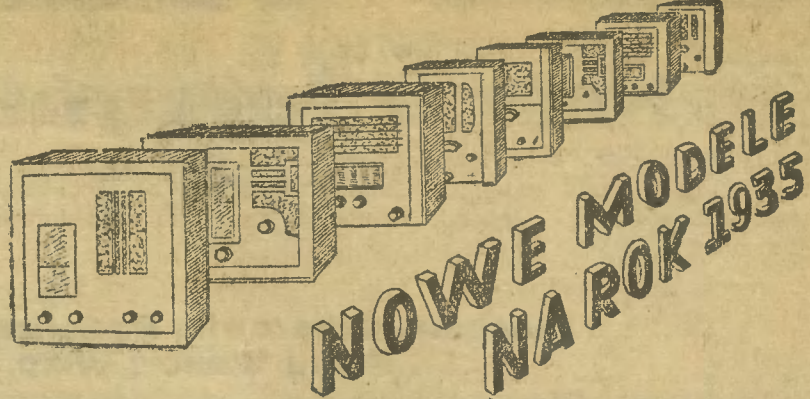
Advokat poznański oskarżony o umieszczenie zdrowej siostry w zakładzie obłąkanych.

**Poznań, 26. 2. (Tel. wł.)** Władze prokuratorskie w Poznaniu prowadzą dochodzenia przeciwko **advokatowi Stanisławowi Berkanowi**, przesowi narodowego zrzeszenia adwokatów w Poznaniu, który miał podobno podstępnie umieścić swoją siostrę w zakładzie dla umysłowo chorych w Kościeńcu, a następnie w **Kocborowie na Pomorzu**. Jak zeznała Berkanówna przed prokuratorem w Warszawie, gdzie obecnie przebywa, brat umieścił ją w zakładzie dla umysłowo

chorych na mocy fałszywego świadectwa. Została ona zbadana przez lekarzy w Warszawie, którzy uznali ją za całkowicie zdrową.

Berkanówna jest córką znanego, zasłużonego i cenionego **mistrza krawieckiego Berkana**, który miał swoją pracownię na Friedrichstrasse w Berlinie i był znanym działaczem polskim. Instytut Socjologiczny w Poznaniu przyznał mu swego czasu nagrodę za nadzwyczaj ciekawy życiorys.

## ZNÓW UDOSKONALONE!



**NOWE MODELE NA ROK 1935**

# NATAWIS

**NAJLEPSZE ODBIORNIKI NAJPRZYSTĘPNIJSZE CENY!**

Demonstracja w pierwszorzędnym firmach radiowych.

## Wieczorek karnawałowy Czeladzi Piekarskiej.

W tradycyjny staropolski „tłusty czwartek” dnia 28. bm. urządza Czeladź Piekarska w salach Strzelnicy swój doroczny **wieczorek karnawałowy**. Oryginalna dekoracja sali i różnorodne niespodzianki dodadzą zapewne dużo uroku plasm, do których przygrywać będzie doskonały zespół jazzowy. **Karnawał się kończy**, jest więc okazja mniej i wesolej zabawy na wieczorku Czeladzi Piekarskiej. Początek o godzinie 19. (3203)

## 3 tydzień towarzysztwa.

- Wtorek, 26 lutego.**
- Godz. 17:00: **Koło Śpiewu Piekarzy Polskich**. Walne zebranie Pod Lwem.
  - Godz. 19:00: **Kolejowy Klub Wioślarski**. Zebranie plenarne w Ognisku K. P. W. ul. Zygm. Augusta.
  - **Tow. śpiewu „Lira”**. Wieczorek towarzyski dla członków i ich gości w Resursie Kup. Godz. 19:30: **Sokół III**. Zebranie zarządu w lokalu posiedzeń. Ważne sprawy.
  - Godz. 20:00: **Okręg K. S. M. P.** Zebranie zarządu okręgu bydgoskiego w Ognisku K. S. M. Brzask przy Farze.
  - **Klub Mandolinistów „Lutnia”**. Lekcja II oddziału. Lekcja I odz. o g. 21. Lekcje w lokalu przy ul. Poznańskiej 17.
  - **Sokół V** sekcja kolarska. Schadzka w lokalu p. Gordona, ul. Chełmińska.
  - **Bydgoski Chór Męski**. Lekcja śpiewu w lokalu p. Bielańskiego przy ul. Szczecińskiej 1.
  - **Bydgoski Klub Mandolinistów**. Lekcja w Domu Czeladzi. Tamże wpis na nowy kurs.

**Bank Polski płacił w dniu 26. 2. 1935 r.**

dolary amerykańskie	5,23
funtów szterlingów	25,52
franki szwajcarskie	170,96
franki francuskie	34,84
guldeny gdańskie	172,35
florenty holenderskie	356,75
marki niemieckie	200,—

**PASTA DO ZĘBÓW**

# MADEMECUM

stała się Twoją codzienną potrzebą, bo 1) zapewnia Ci już po trzydniowym stosowaniu (dwa razy dziennie) białe, lśniąco czyste zęby 2) wnika w najdrobniejsze nawet szczeliny, niszczy szkodliwe bakterie 3) zapobiega przedwczesnemu próchnieniu zębów 4) czyści, nie niszczy emalii i plomb 5) idealnie konserwuje zęby.

**ELIKSIR**

# MADEMECUM

i woda toaletowa skoncentrowana, antyseptyczna, skuteczna i właściwa dla najróżnorodniejszych dołów, czytał oddech świeżym i przyjemnym. Dla higieny jamy ustnej, twarzy (po goleniu) i ciała. Vademecum w słabym rozwarzeniu jest nieocenione. Vademecum—jeden preparat do ust, nagrodzony złotym medalem na wystawie higieny w Paryżu.

*recomendowane przez powagi lekarskie świata*

### RÓŻNE

**Meble**  
urządzenia domowe wszelkiego rodzaju - okazjnie „Sala Licytacyjna” Gdańska 42. (3232)

**Ostrzeżenie**  
Ostrzegam przed nabyciem weksła z firmy Imperial handel skór Bydgoszcz, Długa 8, wystawiony 18. II. 1935 płatny 18. V. 1935 na sumę 254.— zł z powodu oszustwa unieważniam i podpis cofam. Jan Prokopeczek. (3221)

**MATRYMONIALNE**  
**Najkorzystniejsze**  
partje paniom oraz panom poleca „Fcho”. Poznań, św. Marcina 68. Prospekty darmo. (2575)

**Posłubię**  
szlachetną panią, która pomoże do usamodzielnienia Zgłoszenia „Wisna” administracja. (3184)

**POLECENIA**

**Trwała** (1768) ondulację najnowszymi aparatami elektrycznymi i parowym pierwszorzędnym wykonuje Formanowski, Mostowa 12.

**Odprasowanie** reperację i przeróbkę garderoby damskiej i męskiej skutecznie się tanio i dobrze. Pierwszorządne wykonanie miarowe. Chrobrego 7, m. 3. (13474)

**Maszyna** do szycia, linoleum, łózka żelazne, sprzedam. Marszałka Focha 24/6 podwórce. (1767)

**Salonik** (3229) garnitur prawie nowy, łóżeczko dziecięce tanio na sprzedaż. Mostowa 12, m. 8.

**Jadalnia** nowoczesna, biurkowa tanio sprzedam stolarnia. Pomorska 30. (1772)

**Sypialki** polerowane korzystnie. Stolarnia, Warmińskie-go 12. (1762)

**Natychmiast** sprzedam z powodu poddeszłego wieku moją posiadłość położoną przy ul. Król. Jadwigi 27, róg Rejtana, na której się znajdują warsztaty samochodowe, garaże i inne ubikacje. Giżewski, Dworcowa 67. (1780)

**KUPNA**

**Stara** maszynę Singera kupię. Chocimska 8—4. (1702)

**Kupię** aparat do spawania żelaza Nowak Stanisław, Lniano p. Swiecie. (3219)

**POSADY WOLNE**

**Do składu** młak potrzebna natychmiast młodsza ekspedjentka lub uczennica z krótką praktyką. Świadectwa referencyjne, fotografja pod „H. J.” filija Dziennika Bydg. (1771)

**Potrzebna** (1773) pani okazała, brunetka małą kaucją. Adr. fotogr. filija Dworcowa „Pomoc”.

**Służąca** z dobrym gotowaniem potrzebna. Aleje Mickiewicza 7, m. 6. (1778)

**Bufetowy** (1782) obeznany w swym zawodzie potrzebny zaraz do restauracji hotelowej. Of. filija Dzień. „Bufetowy”.

**Potrzebna** starsza kuchmistrzynie, odpis świadectw nadesłać. Ostrowite, p. Lniano. (1789)

**Ekspedjentka** rzeźniczka na wypomóżkę i służąca potrzebna. Gdańska 146. (1763)

**Ekspedjentka** z branży obuwia, rutynowana w ekspedycji każdej Klienteli. Zgł. Jan Heidner, St. Rynek 9. (1781)

**Kucharka** samodzielna potrzebna zaraz. Restauracja dworcowa Tczew. (3215)

**Poszukuje** się kilka Pań i Panów do nowego wynalazku pierwszej potrzeby. Zgłoszenia w środę wraz z dokumentami od 10—12 i od 16—18 Bydgoszcz, ul. Długosza 5, m. 5. (3214)

**Dziewczyna** do posługi domowej może się zgłosić. Kordeckiego 24, m. 5. (3188)

**Fryzjer** damski, pierwszorzędna siła z wodną ondulacją zaraz potrzebny. R. Formanowski, Mostowa 12, tel. 856. (1769)

**Potrzebna** posługaczka. Jana Kazimierza 8/5. (2788)

**POSADY POSZUKUJĄ**

**Panienska** z 3-letnią praktyką adwokacką, z wyższym wykształceniem prosi o pracę za skromnym wynagrodzeniem. Zgł. do filii Dzień. Bydg. pod „Skromne wynagrodzenie”. (1779)

**Inteligentny** (1787) własnym samochodem szuka zajęcia. Filija „O.A.”

**Listy przewozowe** z nadrukiem firmowym i z urzędowym stemplem wykonuje szybko i po cenach przystępnych **„DRUKARNIA BYDGOSKA”** POZNAŃSKA 12/14 — TELEFON 3315.

# Kozimierz Jaczyński

porucznik posp. rusz., były dowódca 1. szwadronu 17. Pułku Ułanów Wlkp. na froncie, odznaczony orderami: Polonja Restituta, Krzyżem Walecznych, Złotym Krzyżem Zasługi i innymi, ziemianin, zmarł dnia 22 lutego 1935 r., przeżywszy lat 62.

Cześć Jego pamięci.

**Dowódca, Oficerowie, Podoficerowie  
17. Pułku Ułanów Wlkp.**

3031

## Restauracja Elysium

Gdańska 68

Dziś we wtorek, dnia 26 lutego urządzam wielkie **jedzenie kiszek, nóg wieprzowych i flaków przy doborowej orkiestrze** na które uprzejmie zapraszam moich Szan. Gości. (1759) **E. Rose.**

## Starsza ekspedjentka

fig. 44 do konfekcji damskiej zaraz potrzebna. Wyczerpujące oferty z odpisami świadectw oraz fotografią upraszają (210) **Bracia Gumińscy — Starogard.**

Poważna portowa firma ekspedycyjna w Gdyni poszukuje zaraz **ekspedjenta portowego** obznajmionego z pracą portową. (3159) Również może się zgłosić **młodszy praktykant** Zgłoszenia pod „Eksport” do administracji Pisma.

## Ubikacje fabryczne

ca. 400 metrów kwadratowych na **parterze poszukiwane.** Prąd, woda i gaz konieczne, bocznicą kolejową pożądana. Oferty pod „W. L. 546” do adm. Dziennika Bydg. (3212)

## Dywany, firany

chodniki, obicia meblowe

poleca (24223)

## „Dekora”

Gdańska 22. Tel. 226.

Szczególne uwagi zwraca się na specjalną szwalnię stylowych i modnych firan.

## Szlitierkę używaną

do polerowania części metalowych **Krupi** (3197) „AUTGARMA” Zduń 6, tel. 1824.

## RÓŻNE

### Odciski

radycznie usuwa tylko pasta „Ego”. Do nabycia w drogeriach. (3233)

### Piękne

Panie Żurnale Mód z Wiednia nadeszły. Wcześniej zamykać jest korzystniej, na kostiumy, płaszcze, amazonki. Wykonanie solidne, eleganckie. Ceny umiarkowane. Prosi o próbną zlecenia Salon Mód, J. Szymański Bydgoszcz, Cieszkowskiego 3, telefon 1008. (2883)

### Ubikacje (3195)

warsztatowa i motor 4 konny, stały prąd wzdłuż ul. Sw. Trójcy 8.

### W Gdyni

szukam składu z mieszkaniem, 2 do 3 pokoje, w ruchliwym miejscu, gdzie mógłbym swój skład biawatów, konfekcji i tow. krótkich z Poznańskiego przemieścić. Oferty upraszam z podaniem wielkości składu, warunki i cenę dzierżawy pod „S. G. 505” do Dziennika Bydg. Bydgoszcz. (2862)

### Ogród

do wdzierżawienia ewtl. z mieszkaniem. Promenada 63, u zawiadowcy. (1784)

## POŻYCZKI

### 400

pożyczki pod zastaw sukam. Filja „G. G.” (1757)

## ZGUBY

### Bezrobotny

handlowiec zgubił swoją całkowitą gotówkę 150 zł. w drodze od Urzędu II-go Jagiellońska do Hali Licytacyjnej Konarskiego. Prosi za wynagrodzeniem 1 trzeciej części o zwrot do Dziennika Bydg. (3200)

### Zgubiono

portfel na ulicy Grunwaldzka - Graniczna. Znalazcę nprasza się o zwrot papierów w godz. 9-13. Heinz Petrikowski u p. Wagner, Śląska 21. (3228)



Po zerwanych zaręczynach.

## POLECENIA

**Porcelana** szkło, fajans, sprzęty kuchenne kupisz najtaniej Sniadeckich 50. (2974)

## Meble

kupisz zawsze najtaniej tylko u (2812)

**Bernarda Nowaka** Bydgoszcz, Długa 10. Uwaga na adres Długa 10.

**Musztardy** (3190) octy, oleje jadalne, mydła poleca. Jan Stellmach, Magdzińskiego 1, tel. 1082

## SPRZEDAŻE

### Dom

Wąbrzeźnie za 15000 sprzedam, trzy pokojowe mieszkanie, skład, warsztaty wolne. Ronczkowski, Grudziądz, Toruńska 26. (3230)

### Dom

dwupiętrowy ze składem, nadający się na każdą branżę, sprzedam. Gdańska 153/8. (3183)

### Prywatne

45 móg, budynek maszynowy, inwentarze, 9000, wpłaty 7000. Bydgoszcz, Stary Rynek 21, restauracja. (3218)

### Okazja!

(3209) Sprzedam II piętrową kamienicę w mieście na Pomorzu i 5 móg ziemi, 18 tys. Oferty Dziennik Bydgoski Gdynia „Dom”.

### Maszyna

(3226) damska 60 zł. Długa 68-13

## Repertuar kin bydgoskich.

**ADRIA:** „Siostra Marta jest szpiegiem”.

**APOLLO:** „Odmet ulicy” i „Biały upiór”.

**BALTYK:** „Skarb na pustyni” i „Miłość czyni cuda”.

**KRYSTAL:** „Miraże zezęści” i „Randka” — premiera.

**MARYSIENKA:** „Tańcząca Venus” i „Król cyganów”.

**REWJA:** „Cohn i Kolly” i „Za pieniądze”.

### Samochody (3116)

półciężarowy i autobus Chevrolet 4 cylindrowy sprzedam. Frankowski, Pogódkki, pow. kościerski.

### Mechanicy!

Części do starych maszyn bardzo tanio. Pomorska nr. 21-13. (3225)

### Maszyna

damska krawiecka 65 zł. Zduń 5-5. (3224)

### Powózka

handlarska (Geschäftswagen) sprzedam. Długa 19, kolonjalka. (3193)

### Wierzchowiec

5-letni, 1,80 m. wysoki, dla każdej wagi, doskonale ujeżdżony, zupełnie spokojny, tanio do sprzedania. Of. pod „X. Y. Z.” 3204

## KUPNA

### Kupię

wannę kapielową (emalj.) w dobrym stanie. Oferty pod „P. 123.” filja Dziennika Bydgoskiego (Dworcowa). (1755)

### Narzędzia

rozmaite kupuje. Skład, Gdańska 141. (1749)

### Powózke

na gumach lub bez kupię. Tel. 3518. (1706)

## POSADY WOLNE

### Agentów

portretowych na dotychczas niebywałych warunkach, poszukuje Zakład Portretowy SEMI - Email „Renesans”, Kielce, Marsz. Focha nr. 14. Nowości niebywale! Zadzajcie prospektów! (2138)

### stała

(3126) pracę handlową otrzyma kilka pań i panów. Warunki przyjęcia: inteligencja, solidność, energia. Zaangażowanych szkoliemy, zapewniając zyski. Zgłoszenia: Wydawnictwo Toruń, Prosta 30, Bydgoszcz, Sniadeckich 39-6.

### Młodszy

pomocnik, obeznany z księgowością, władający językiem polskim i niemieckim od 1. kwietnia potrzebny. Wincenty Lewandowski, Wąbrzeźno, skład towarów kolonialnych, delikatesów, win i wódek. (3171)

### Agenci

losowi, którzy dotąd pracowali dla Krakowskiej Kredytowej Spółdzielni, oraz innych firm losowych, mają sposobność kontynuowania pracy w najstarszej i największej w Polsce instytucji w dziale losowym. Niebawem dotąd warunki przyszyją. Zgłoszenia pod „Stajla współpraca” do Biura ogłoszeń Stattera, Kraków. (3180)

### Potrzebna

slużaca do wszystkiego zaraz. Bielski, Szczecińska 1. (1752)

### Slużaca

czysta potrzebna. Zgłoszenia Gdańska 51, skład artykułów męskich. (1750)

### Czeladnik (3206)

piekarski potrzebny. Chwytowo 10/1, podwórze.

### Fryzjer (1764)

dobry pracownik potrzebny. Aleje Mickiewicza 1.

### Bufetowa

do obsługi gości potrzebna. Gdańska 184. (1766)

### Kierownik

do prowadzenia składu drzewa poszukiwany. Kaucja wymagana. Zgłoszenia pod „Drzewo” do Dzien. Bydgoskiego. (3217)

## POSADY POSZUKUJĄ

### S. O. S.

Błagam o jakakolwiek posadę. Jestem zredukowanym urzędnikiem z dyplomem ksiązkowego. Przyjmę wszystko, nawet pracę fizyczną: stróża, parobka. Zgłoszenia: „Ostatnia prośba” administracja”. (3185)

### Kuczer

stangret, kawaler, lat 24, był z małego chłopca w stajni wyjazdowej, w wojsku (w artylerji) był woźnicą poszukuje posady. Zgłoszenia do Dziennika Bydgoskiego „Polsko-niemiecki język”. (3220)

### Shukam

posady od 1. 3. lub 15. 3 jako pokojowa z dobrej rodziny, najchętniej na majątek, dobre świadectwa. Łaskawe zgłoszenia do agentury w Unistawiu Lipowa 10. (3198)

## POKOJE WOLNE

### 2 pokoje

gabinet i sypialnia, słoneczne, z wszelkimi wygodami. wejście z klatki schodowej dla 1 lub 2 osób do wynajęcia. Florjana 3, m. 8. (2169)

### Duży

pokój komfortowy dla 1 lub 2 panów od 1 marca do wynajęcia. Wileńska 12 miesz. 1. (2967)

### Pokój

umeblowany, osobne wejście do wynajęcia. Podgórna 15, l. p. lewo. (3012)

### Elegancki

słoneczny, balkon, łazienka, front. Stycznia 22, pierwsze prawo. (1756)

### Pokój

umeblowany. Kanałowa 15, m. 7. (1754)

### Pokój

umeblowany utrzymaniem, osobne wejście. Pocztowa 1-4. (3182)

### Pokój

Pomorska 31-5, osobne wejście. (1753)

### Pokoik

niekrepujący. Garbary 30, m. 7. (3211)

### Umeblowany

pokoik z kuchenką wdzierżawi. Sw. Trójcy 8. (3194)

### ładny

duży pokój na 1-2 osoby z utrzymaniem. Gdańska nr. 62, m. 5. (3196)

### Pokój

(3192) umeblowany do wynajęcia. Pomorska 5, m. 7.

### Pokój

łazienka. Marszałka Focha 34-4. (1776)

### Próżny

pokój do wynajęcia. Adres w Dzienniku. (1765)

### Pokój

umeblowany, słoneczny. Krasińskiego 11. (1770)

### Pokój

utrzymaniem, łazienka. Cieszkowskiego 8-4. (1780)

### Pokój

umeblowany z osobnym wejściem, używaniem kuchni. Promenada 12-7.

### Uczniowi (1703)

tanio pokój. Pomorska 70-1.

**Ceny ogłoszeń:** 25 gr. za wiersz milimetryowy na stronie 7-lamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł. na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 lam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.